

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Taliansko

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

Oficiálny názov krajiny: TALIANSKA REPUBLIKA

Hlavné mesto: Rím

Vznik štátu: 1861 – Talianske kráľovstvo

Štátne zriadenie: parlamentná republika

Počet obyvateľov (celkom/ hlavné mesto): 61,4 mil. (k 31.12.2016)

Rozloha (km²): 301.340 km²

Úradný/ rokovací jazyk: taliansky / taliansky, anglický

Mena/ výmenný kurz: EUR (1.1.2002)

Demografické údaje a krátky dejiny:

Etnické zloženie:

98 % Taliani, menšiny – francúzska (Valle d'Aosta), nemecká (Alto Adige), slovinská (na severe)

Náboženstvo:

rímskokatolícke (97 %), malá časť obyvateľstva (1,5 %) sa hlási k evanjelickej cirkvi

Hustota obyv. na 1 km²: 196

Veľké mestá:

Miláno (1,3 mil. obyv.), Neapol (1 mil.) Turín (0,9 mil.), Palermo (0,7 mil.), Janov (0,6 mil.)

Ďalšie informácie na oficiálnej stránke pre turizmus: www.italia.it

Administratívny a politický systém:

Administratívny systém:

Taliansko sa člení na 20 regiónov (krajov), 110 provincií, 8.092 obcí.

Severné Taliansko:

Piemonte, Valle d'Aosta, Liguria, Lombardia, Trentino-Alto Adige, Friuli-Venezia Giulia, Veneto, Emilia-Romagna

Stredné Taliansko:

Toscana, Lazio, Umbria, Marche

Južné Taliansko:

Abruzzo, Molise, Campania, Basilicata, Puglia, Calabria, Sicilia, Sardegna

Na základe dohody z 11.2.1929 Taliansko uznalo Svätej Stolicy právo na územie a zvrchovanosť nad Vatikánom ako duchovným sídlom rímskokatolíckej cirkvi.

Na hraniciach krajov Marche a Emilia Romagna sa rozkladá jeden z najstarších štátov Európy – Sanmarínska republika (založená v roku 1263), ktorej zvrchovanosť bola uznaná Viedenskou konferenciou v roku 1815.

Zákonodarný orgán

dvojkomorový parlament volený na 5 rokov: **poslanecká snemovňa** /630 kresiel/ - predsedníčka Laura BOLDRINI (od 16.3.2013), **senát** /321 kresiel/ - predseda Pietro GRASSO (od 16.3.2013)

Výkonná moc

vláda na čele s predsedom Rady ministrov

Hlavné politické strany PD - Demokratická strana (M. Renzi), Forza Italia (S. Berlusconi), NCD - Nová stredná pravica (A. Alfano), Movimento 5 stelle - Hnutie 5 hviezd (B. Grillo), Lega nord - Liga severu (M. Salvini)

Informácie o jednotlivých regiónoch Talianska:

www.italiantourism.com/regions.html

www.italianmade.com/regions/home.cfm

www.enit.it/comuni.asp?Lang=UK

www.initaly.com/regions/regions.htm

Nadviazanie diplomatických stykov 1.1.1993

Veľvyslanci: v SR: **Gabriele Meucci od 18.01.2017**

v IT: **Ján Šoth od 10.09.2015**

Politický systém:

Súčasná vláda premiéra Paola Gentiloniho Silveriho (63 rokov) vzišla po vzdaní sa funkcie najmladšieho premiéra v histórii IT Mattea Renziho, po referende 4. decembra 2016, kedy voliči odmietli vládou navrhnuté reformy a prezident republiky S. Mattarella poveril P. Gentiloniho zostavením novej vlády. Zostava vlády ostáva bez väčších zmien – pozostáva zo širokej koalície stredoľavej Demokratickej strany (PD), stredopravej NCD (Nová stredná pravica) a centristickej Občianskej voľby (ScC - pôvodná strana M.Montiho), ktorej riadne volebné obdobie je do jari 2018.

Prezident republiky – Sergio Mattarella, je vo funkcii od 3.2.2015 na 7 rokov.

Prezident S. Mattarella kladie dôraz na európsky vektor talianskej politiky s akcentom na jednotu EÚ a na tému boja proti terorizmu. Žiada väčšiu solidaritu a pomoc Taliansku zo strany EÚ v súvislosti s príchodom ilegálnych migrantov k brehom IT. Sústreďuje sa na národné podujatia – slávnosti spojené s výročiami, spomienkové akcie, konferencie k boju proti mafii, vyjadruje sa k stavu talianskej justície.

Zloženie vlády Talianskej republiky:

Predseda vlády - Paolo Gentiloni Silveri – od 12.12.2016

Predseda vlády:	Paolo Gentiloni Silveri (60), PD
Minister zahraničných vecí:	Angelino Alfano (44), NCD
Minister financií:	Pier Carlo Padoan (64), expert
Minister spravodlivosti:	Andrea Orlando (45), PD
Ministerka obrany:	Roberta Pinotti, (52), PD
Minister pre hospodársky rozvoj:	Carlo Calenda, (43), expert
Minister pre infraštruktúru a dopravu	Graziano Delrio, (54),
Minister poľnohospodárstva:	Maurizio Martina, (35), PD
Minister životného prostredia a ochrany mora:	Gian Luca Galletti, (52), Udc
Minister práce a sociálnych vecí:	Giuliano Poletti, (62), expert
Minister vnútra:	Marco Minniti (59), (PD)
Ministerka školstva a vedy:	Stefania Giannini, (53), Sc
Minister kultúry a turizmu:	Dario Franceschini, (55), PD
Ministerka zdravotníctva:	Beatrice Lorenzin, NCD

Ministri bez kresla

Pre vzťahy s parlamentom
Autonómne a regionálne záležitosti:

Reforma verejnej správy:

Minister

Minister

Minister pre južné oblasti:

Minister športu:

Štátni tajomníci Úradu vlády

Úrad vlády

Európske záležitosti

Anna Finocchiaro (62), PD

Angelo Rughetti (50), PD

Maria Anna Madia, (33), PD

Enrico Costa, (58), PD

Gianclaudio Bressa (61), PD

Claudio De Vincenti (69), expert

Luca Lotti (35), PD

Maria Elena Boschi, (33), PD

Sandro Gozi (49), PD

a) Základná charakteristika hospodárstva

Taliansko je významným hráčom na medzinárodnom trhu, je deviatou najvyspelejšou ekonomikou sveta na siedmom mieste na svete vo výrobe, štvrtou ekonomikou a druhou vo výrobe v EÚ. V roku 2016 dosiahla v svetovom rebríčku exportu deviate miesto s absolútnym rekordom 417 mld. EUR. Z ôsmich výrobných odvetví z celkových štrnástich patrí IT prvé miesto v troch výrobných odvetviach.

V posledných rokoch je zároveň druhou najviac zadlženou krajinou eurozóny po Grécku a podiel verejného dlhu sa v roku 2016 vyšplhal na rekordnú úroveň 2.300 mld. eur. Verejný dlh rástol v r. 2016 na 132,6% HDP. Zlepšenie sa nepredpokladá ani v roku 2017 (máj 133,1%).

Taliansky štatistický úrad ISTAT uvádza, že celková nezamestnanosť v Taliansku do mája r. 2017 klesla na úroveň 11,5% oproti roku 2016 (11,7%). Celkové čísla hovoria o 8 mil. nezamestnaných a 4,5 mil. chudobných ľudí v IT. Skladba nezamestnanosti - 11,7% u mužov, 12,3% u žien. Najhorší podiel až 39,1% patrí mladým od 15-24 rokov. Najhoršie je na tom južný región Calábria s 22,9 % oproti severnému Trentino-Alto Adige s 5,3% nezamestnaných.

HDP Talianska po poklesoch v rokoch 2012 až 2014 prvý krát zaznamenal návrat k rastu až v r. 2015 (+0,7%) a 2016 (1,0%) s doteraz vykázaným nárastom za 5/2017 (0,9%) a s predpokladaným ročným nárastom v r. 2018 na 1,1%. Postupnému oživeniu napomáha od r. 2015 hlavne nízka cena ropy, zvýšenie exportu, rast zahraničného dopytu a investícií (po prvýkrát od r. 2011). Pomáha tomu aj hyper-expanzívna politika ECB, ktorou boli vytvorené výhodné podmienky na oživenie krajiny z recesie. EK v nových prognózach uvádza, že talianska ekonomika bude rásť v r. 2017 o 0,9 %. Podľa domácich predpokladov rast nad 1% nebude viditeľný skôr ako v r. 2023.

Vláda IT verí v pozitívne efekty nástroja ECB - kvantitatívneho uvoľňovania (QE), nízkej ceny ropy a priaznivého kurzu EUR/USD. Súčasne musí čeliť mnohým nevyriešeným problémom (rekordné daňové zaťaženie firiem, nízka investičná schopnosť, vysoké zadlženie a nadmerná byrokracia). Pre nastolenie ekonomickej obnovy krajiny sú potrebné zásadné štrukturálne reformy. Kľúčovými sú predovšetkým reformy trhu práce, verejnej správy, školstva a daňového systému s cieľom znížiť verejné výdavky a prispieť k oživeniu zamestnanosti a hospodárskeho rastu krajiny.

Osobitnú pozornosť chce IT venovať nevyužitému potenciálu mladých ľudí a absolventov, pretože talianske inovatívne podniky zamestnávajú iba cez 10% absolventov oproti ES 60% a DE 50%, čo sa uvádza v správe o ekonomickom a hospodárskom vývoji IT za rok 2016. V danej správe sa pre tento účel navrhuje 3 ročné nulové daňové zaťaženie pre zamestnanie mladých ľudí ako cestu k zvýšeniu produktivity i k rastu miezd, pretože vysoká nezamestnanosť mladých ľudí (okolo 40 %) je „plytvanie hodnotami“.

IT vláda ocenila Junckerov investičný plán pre naštartovanie ekonomiky, vytvorenie nového Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) s objemom prostriedkov vo výške 315 mld. eur, ktorý práve v čase negatívnych ekonomických prognóz predstavuje prvý dôležitý krok pre odvrátenie rizika ekonomickej stagnácie v EÚ a je štedrý voči IT. Prostriedky z EFSI sú nasmerované prevažne na investície do infraštruktúry, širokopásmových a energetických sietí, dopravnej štruktúry a priemyselných aglomerácií ale i vzdelávania, výskumu a inovácií. IT predložilo projekty za 84 mil. EUR avšak bezprostredne je možné financovať len projekty vo výške 40 mld. EUR. Medzi najdôležitejšie patria diaľnice Ragusa-Calabria a Salerno-Reggio Calabria, železničné siete Neapol-Bari a TAV (Turín-Lione), energetická infraštruktúra (Čierna Hora) hydrogeologické projekty a zavedenie širokopásmového internetu.

Prehľad hlavných reforiem s dopadom na ekonomiku:

- **Reforma trhu práce (tzv. „Jobs Act“):** zavádza vyššiu flexibilitu pri prijímaní do zamestnania a ochranu pre novoprijatých zamestnancov, zjednodušenie zákonníka práce, poskytovanie záruk pre mladých ľudí, revíziu pravidiel prepúšťania, garanciu rovnakých podmienok pri zmene pracovného zaradenia, podporu pri samostatnej zárobkovej činnosti a novinky v sociálnom zabezpečení. Zákon tiež ustanovuje vznik Národnej agentúry pre zamestnanosť, ktorej úlohou bude zjednodušiť a zefektívniť postupy pre vytvorenie pracovných miest a riadenie pracovných vzťahov, s cieľom znížiť zbytočnú administratívnu záťaž občanov a podnikov.
- **Daňový systém:** zahŕňa zníženie daňového zaťaženia. Prioritou je dosiahnuť zjednodušený, spravodlivejší, transparentnejší a rastovo - orientovaný daňový systém. Štrukturálne zníženie daňového zaťaženia obsahuje zníženie dane z príjmu zamestnancov s príjmom nižším ako 25 tis. eur ročne a zníženie nákladov pre zamestnávateľov (na 36 mesiacov úplné oslobodenie od sociálnych odvodov) pri prijímaní nových zamestnancov na dobu neurčitú.

- **Urýchlenie vyplácania dlhov verejnej správy firmám:** zavádza nový regulačný a monitorovací systém a elektronickú fakturáciu.
- **Privatizačný program:** počíta s privatizáciou štátnych i miestnych podnikov pre zvýšenie ich efektivity a zníženie verejného dlhu. Privatizáciám, z ktorých príjmy talianska vláda odhaduje na 0,7% HDP ročne v období od 2014-2018 podliehajú podiely spoločností: ENAV, Talianske pošty, ENI, STM, Enel, CDP Reti, Tag, Grandi Stazioni, Fincantieri a iné štátne nehnuteľnosti.
- **„Spending review“:** zameraná na zníženie obstarávacích nákladov, zvýšenie efektivity a škrty neproduktívnych verejných výdavkov.
- **Reforma verejnej správy:** zavedenie digitalizácie a modernizácie, zníženie byrokracie, zvýšenie transparentnosti a boj proti korupcii.
- **Reforma školstva pod názvom „Dobrá škola“** (podľa nemeckého modelu): cieľom je zavedenie nového systému riadenia škôl, väčšej autonómie a stability, preskúmanie odbornej spôsobilosti budúcich učiteľov a ich odmeňovania, boj proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky, zavedenie digitálnych inovácií, širokopásmového internetu a komunikačných technológií, podpora profesijného a odborného vzdelávania orientovaného na svet práce.

Taliansko sa snaží bojovať proti úverovej kríze podporou úverov, posilnením alternatívnych foriem financovania pre malé a stredné podniky a prostredníctvom úverových záruk, úverových fondov, minieurobondov, ACE (Allowance on corporate equity), PPP projektov a „crowdfundingu“ (nástroj pre financovanie menších projektov). Taliansky bankový systém je krehký ale zatiaľ odolal hospodárskej kríze. Podľa talianskeho ministerstva financií zavedenie jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) a komplexného posúdenia (Comprehensive Assessment) zvýši transparentnosť a budovanie dôvery.

Celkovú štruktúru HDP IT tvorí 69% služieb (z toho najviac turizmus), 29% priemysel vrátane stavebníctva a 2% poľnohospodárstvo.

Hlavné ekonomické údaje a aktualizované výročné správy nájdete na stránke štatistického úradu www.istat.it. Údaje obsiahnuté v nižšie uvedenej tabuľke sú z 5/2017.

TALIANSKO – HLAVNÉ EKONOMICKÉ ÚDAJE	Aktuálny údaj (5/2017)	Hodnota	Mena
Obchodná bilancia	+ 5097	Mld	EUR
EUR/USD – Výmenný kurz	1.11534 (5/2017)		
Bežný účet na HDP	0,9 (5/2017)	%	
Export	417,077 (2016) 66,557 (2/2017)	Mld.	EUR
HDP	1,713	mld.	EUR
Ročný rast HDP	+0,9 (2/2017)	%	
Tempo rastu HDP	0,9	%	
Štátne dlhopisy	2,19 +1.85% (5/2017)	%	
Štátny rozpočet	-2.2	%	
Podiel vládneho dlhu na HDP	133,1	%	
Import	365579 65.248 (2/2017)	Milión	EUR
Priemyselná výroba	+1,0	%	
Inflácia	1,91 (4/2017)	%	
Úrokové sadzby	0,1 (1/2017)	%	
Počet obyvateľov	60,78	Milión	
Miera nezamestnanosti	11,5 (2/2017)	%	
Zamestnanosť (15-64)	57,5	%	

Zdroj: Italy - National Statistical Data, Trading economics

Výhlady pre taliansku ekonomiku pre rok 2017 sú mierne lepšie, a z toho sa predpokladá aj vyššia rýchlosť ekonomického rastu než bola zaznamenaná v roku 2016 (+ 0,9%), aj keď taliansky motor stále zaostáva oproti zvyšku starého kontinentu. Podľa ISTATu sa v roku 2017 očakáva reálne zvýšenie hrubého domáceho produktu o 1,1%, čo deklaruje aj novembrový ukazovateľ smerom nahor o 0,1 percentuálneho bodu v ukazovateľoch ekonomického rastu. Predpokladá sa trvalejší rast svetového obchodu, čo môže mať pozitívny dopad na podporu exportu. Podľa ISTATu "rozdiel v intenzite rastu talianskej ekonomiky oproti tej európskej" predstavuje charakteristickú črtu súčasného ekonomického cyklu.

Podľa prezidenta ISTATu dlhá kríza posledných rokov poukázala na "niektoré kritické otázky týkajúce sa účinnosti prerozdelenia systému a udržateľnosti výrobného systému." Po recesii Taliansko zažíva prvý dôležitý moment pretrvávajúceho rastu, aj keď s nízkou intenzitou. Znaky oživenia prichádzajú najviac zo stavebníctva a priemyselnej výroby, aj keď vývoz je najsvetlejším bodom hospodárskych ukazovateľov v krajine.

V r. 2016 IT vyviezlo celkovo tovar v hodnote 417 mld. euro (+1,2% oproti r. 2015), zatiaľ čo prebytok obchodu vo výške 51,6 mld. eur je najväčšia zaznamenaná hodnota za posledných 25 rokov. Taliansko má prvenstvo vo svete vo vývoze baliacich strojov, na výrobu cestoviny a cigariet. IT je po Číne najlepšie vo svete vo vývoze ocele a kovových produktov, topánok, oblečenia, okuliarov, nábytku, lúčok a keramických výrobkov. Vývoz smerom ku krajinám mimo EU sa znížil (-1,2%): Rusko (-5,3%), Turecko (-3,8%), India (-2,1%). Najlepšie vývozné výsledky dosiahla krajina do Japonska (+9,6%), Číny (+6,4%) a USA (+2,6%).

Podiel trhu a top krajín exportu je nasledovný:

EXPORT IT za rok 2016:

- EÚ (66,3 %), ÁZIA (14,8 %), US (12,8 %), AFRIKA (4,2 %)
- Top 5: DE (12,6 %), FR (10,5 %), USA (8,9 %), VB (5,4 %), ESP (5 %)

V r. 2016 IT doviezlo celkovo tovar v hodnote 365 mld. euro (+1,3% oproti r. 2015). Podiel trhu a top krajín importu je nasledovný:

IMPORT IT za rok 2016:

- EÚ (70,2 %), ÁZIA (18,1 %), US (6,6 %), AFRIKA (4,6%), OCEÁNIA (0,5 %)
- Top 5: DE (16,3 %), FR (8,9 %), ČÍNA (7,5 %) NL (5,5 %), ESP (5,3%)
- SR: 22. miesto s 0,8 % (3.094 mln. Euro) v 2015 a v 2016 0,9% s (3.316 mln. euro)

Motorom ekonomiky naďalej ostávajú severné regióny, ktoré sú aj najviac otvorené zahraničnému obchodu s nasledovným podielom:

IMPORT: 51,8 % na celkovom dovoze IT (2016) sa podieľali 3 regióny z 20: Lombardia, Veneto a Emilia Romagna a iba 7,6 % tvorilo 6 južných regiónov IT;

EXPORT: 72,1% regiónov, ktoré sa najviac podieľali na IT exporte v 2016: Lombardia (26,9 %), Veneto (14,0 %), Emilia Romagna (13,5 %) a Piemonte (10,7 %).

V ostatnom období sa pod silný tlak dostal taliansky **bankový sektor**. Medzi verejne obchodovanými bankami v eurozóne majú talianske finančné ústavy takmer polovicu dubioznych úverov, pričom väčšinu nesplácaných dlhov držia obyvatelia (187 mld. EUR). To má automaticky vplyv na pokles trhovej hodnoty bánk. Aj veľké talianske banky pôsobiace na Slovensku (UniCredit a Intesa Saopaolo) od začiatku roka výrazne stratili na svojej hodnote. UniCredit sa prepadla o 60% a Intesa o 45%. Ostatnými záťažovými testami ECB z 08/2016 ako jediná neprešla najstaršia banka na svete (*1472), talianska Monte dei Paschi di Siena (MPS) pre nedostatok Tier1 kapitálu (-2,44%, požadované zo zákona min. 4,5%). MPS už oznámila, že sa bude rekapitalizovať cez súkromný kapitál na 5 mld. EUR (aktuálna kapitalizácia MPS je na úrovni 900 mil.EUR). Záťažové testy však potvrdili, že bankovníctvu IT nehrozí systémová kríza. V testoch ako jedna z najlepších obstála Intesa Sanpaolo. **IT** hľadá v bankovom sektore nové cesty. Od januára 2016 je **členom AIIB** (Asian Infrastructure Investment bank, Ázijská banka pre investície do infraštruktúry). AIIB má slúžiť na financovanie výstavby ciest, železníc, elektrární či telekomunikačných sietí v Ázii. Základný kapitál banky predstavuje 100 miliárd dolárov.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Priemysel je jedným z najdôležitejších sektorov talianskeho hospodárstva. Na tvorbe HDP sa priamo podieľa 29%. Medzi najdôležitejšie výrobné odvetvia spotrebného priemyslu možno zaradiť textilný, odevný, obuvnícky, nábytkársky a potravinársky priemysel - typickí nositelia značky "Made in Italy". Nosnými priemyselnými odvetviami je hutnícky, strojársky a chemický priemysel. Silné zastúpenie má i elektrotechnický, elektronický, farmaceutický a papiernický priemysel.

Taliansko je odkázané na dovoz nerastných surovín. Z vlastných surovín má ekonomický význam len ťažba lignitu, ropy, zemného plynu, mangánu, olova, zinku, kamennej soli a všetkých ďalších druhov stavebných surovín (kaolín, vápenc, mramor atď.).

Textilný a obuvnícky priemysel: je v posledných rokoch pod výrazným tlakom ázijskej konkurencie, ktorá ohrozuje pozície talianskych výrobcov odevov, obuvi a módnych doplnkov svojimi nízkymi výrobnými nákladmi. Konkurenciu však Taliansko čelí kvalitou, dizajnom a prenesením časti produkcie do krajín s nižšími výrobnými nákladmi.

Automobilový priemysel: Predstavuje dôležitú súčasť talianskej ekonomiky aj talianskej národnej hrdosti. Národný zväz automobilového priemyslu bol založený v roku 1912 a v súčasnosti združuje 280 firiem s ročným obratom prevyšujúcim 60 mld. eur a viac ako 130 tisíc zamestnancami.

ANFIA - Vznikla v Turíne v roku 1912, Anfia - Národná asociácia automobilového priemyslu, už viac ako 100 rokov funkčných Trade Association ako hovorca talianskych spoločností pôsobiacej na najvyššej úrovni v oblasti výroby, transformácie a vybavenia vozidiel pre individuálnu a kolektívnu dopravu ľudí a tovaru.

Anfia je jedným z hlavných obchodných združení, ktoré sú naviazané na Confindustriu a predstavuje relačný a strategický most medzi automobilovým priemyslom a politicko-inštitucionálnym kontextom - talianskym a medzinárodným.

Združenie je rozdelené do troch skupín na základe výrobného odvetvia. Komponenty: zahŕňa výrobcu dielov a súčiastok motorových vozidiel; Karosérie a projektanti zahŕňa spoločnosti pôsobiace v dizajne, inžinierstve, štýle a dizajne automobilov a / alebo dielov a súčiastok pre automobilový priemysel; Výrobcovia: zahŕňa výrobcov automobilov - vrátane nákladných automobilov, prívesov, karavanov, špeciálnych a / alebo zameraných na špecifické potreby médií - teda zariadenia a osobitné zariadenie namontované na vozidlách.

Absolútnou novinkou v rámci tohto priemyslu je partnerstvo s „Enelom“ ako globálnym power partnerom pri výrobe elektrických automobilov v rámci „E“ FIA Formuly. Je to nový krok k optimalizácii dodávok, distribúcií a hospodárení zelenej energie propagujúc zároveň aj najnovšie technológie. K tomuto partnerstvu sa zaviazali aj v nasledujúcich dvoch šampionátoch s možnosťou predĺženia zmluvy mimo sezóny 2017-2018.

AUTOMOTIVE je skutočným motívom a orientáciou stredne veľkých a malých podnikov na území SR cestou, ktorých sa prílev PZI neustále zvyšuje. Tak napr. spoločnosť prítomná v sektore na území SR zvyšuje naďalej svoje výrobné kapacity, čím sa zvýši aj zamestnanosť z doterajších cc. 200 na 250 zamestnancov. Najviac výrobcov, dodávateľov a subdodávateľov automobilového priemyslu je združených v AIB Automotive Industria BRESCIA - Asociácia priemyselníkov Brescia (AIB), (Confindustria Brescia) najväčšej priemyselnej komory v IT po Turíne a Miláne.

Chemický priemysel a farmaceutický priemysel: patria k významným výrobným sektorom. Farmaceutický priemysel, ktorý je po Nemecku druhý najväčší v Európe podľa tržieb. Produkcia liečiv sa orientuje predovšetkým na vývoz. Taliansky farmaceutický priemysel stojí na špici v rebríčku konkurencieschopnosti domáceho priemyslu na zahraničných trhoch. Podľa Talianskej federácie chemického priemyslu Federchimica sa očakáva ľahké oživenie chemického priemyslu a to predovšetkým vďaka posilneniu exportu na trhy mimo EÚ (Čína, Brazília, USA, Mexiko). Očakáva sa tiež zvýšenie domáceho dopytu o +0,9 %. Faktor vyšších nákladov na suroviny pretrváva. Cez plánovanú expanziu na mimoeurópske trhy, zostane Európa naďalej rozhodujúcim odbytkom a to najmä kvôli nižším nákladom na prepravu. Chemický priemysel sa vysporiadal v rámci prebiehajúcej recesie v porovnaní s ostatnými priemyselnými sektormi lepšie a miera nesplácaných bankových úverov dosiahla 3,9 %, čo je podstatne menej v porovnaní s 21,4 % v odevnom priemysle, 17,4 % vo výrobe dopravných prostriedkov a 17,3 % v drevárskom a nábytkárskom priemysle.

Kozmetický priemysel pokračuje vo svojom expandovaní. V r. 2015 rástol o 4,1% v porovnaní s r. 2014. V r. 2017 sa odhaduje jeho ďalší nárast. Taliansko je lídrom svetového kozmetického priemyslu, pričom pokrýva až 60% globálneho trhu v hodnote 14 mld. EUR. Jeho vedúca pozícia je pripisovaná stabilite domáceho trhu a nárastu exportu o 14,3%. Najväčšími odberateľmi talianskej kozmetiky sú FR, DE a US. E-commerce, multikanálový predaj a sociálne siete majú v najbližších rokoch podporovať jeho nárast.

Poľnohospodársko-potravinársky priemysel ako jeden z hlavných ekonomických záujmov Talianska presiahol v roku 2015 takmer nárast o 20% (vývoz 3,6 miliardy eur). Vykazuje slušné tempo rastu a udržuje pomerne vysokú zamestnanosť. Pojem “Made in Italy” je okrem ochrany geografického pôvodu potravín kľúčový aj pri ochrane agropotravinárskych výrobkov, pretože v súvislosti s vývozom potravín predstavuje synonymum vysokej bezpečnosti a kvality potravín. Úspešné talianske poľnohospodárstvo je základom pre efektívny marketing potravinárskeho priemyslu, talianskych reštaurácií a pizzerií, ako aj sektore služieb v cestovnom ruchu. Najväčšiu časť vývozu Talianska činí víno – 1,3 miliardy eur. čo sa týka množstva a druhým za Francúzskom, pokiaľ ide o finančnú hodnotu vyvezenej produkcie. Taliansko sa pýši prvenstvom v počte registrovaných chránených zemepisných označení a chránených označení pôvodu. Patrí tiež za jednu z najiniciatívnejších krajín v boji proti zneužívaniu a falšovanie zemepisných značení. Taliansko sa v rámci EÚ systematicky venovalo presadzovaniu označenia pôvodu panenského olivového oleja, ktorý je tradičným produktom talianskeho poľnohospodárstva. Pestuje sa na 10% obrábanej pôdy a počty olivovníkov v Taliansku sa odhadujú na 1,1 milióna. Taliansko presadzuje, aby zákazníci kupujúci poľnohospodárske a potravinárske produkty, mali vždy možnosť dozvedieť sa miesto pôvodu tovaru. Taliansku patrí prvenstvo aj v počte bio - fariem, ktorých je asi 46 tisíc.

Hutnícky priemysel: Hutnícky priemysel každoročne získava ďalších veľkých zákazníkov medzi poprednými strojárskymi firmami. Taliansko patrí medzi strojárске mocnosti v Európe a ktoré sa orientuje predovšetkým na vývoz do Nemecka, ale i do SROKU

Transport, Logistika, Infraštruktúra:

Najdôležitejšou spoločnosťou je Autostrade SPA. Spoločnosť vznikla na začiatku 60 rokov, vytvorila najväčšiu sieť IT diaľnic a výberu mýta. S viac ako 3,400 km, tvorí 12% z celkového európskeho objemu. Sieť diaľnic a výberu mýta denne využíva 5 mil. osôb. Národná sieť ciest je v priemere tvorená 4% diaľnic, 11% štátnych ciest a 86% tvoria regionálne a provinčné cesty.

Železnice riadi spoločnosť Ferrovie dello Stato (FS) a Rete Ferroviaria Italiana (RFI). Železničnú dopravu prevádzkuje spoločnosť Trenitalia s okolo 80 mil. vlakov/km ročne, s približne 26000 mil. cestujúcich/km ročne, (len 11000 mil. vlakmi Eurostar). Zostávajúcu časť prevádzkujú s koncesiou rôzne súkromné spoločnosti (približne 40). Najväčšia z nich je spoločnosť CO.TRA.L, druhý najväčším regionálnym dopravcom v Európe. Operuje nielen v oblasti železničnej a cestnej prepravy, ale aj v oblasti realít (nákup, predaj, prenájom, rekonštrukcia). Talianska vláda oznámila 20.11.2014 spustenie procesu privatizácie Talianskych železníc (FS), v rámci ktorého bola vytvorená medzirezortná expertná skupina, ktorá bude riadiť procedúru privatizácie a kroky smerujúce k vstupu spoločnosti na burzu.

Taliansko má vo svetovom meradle významnú námornú obchodnú flotilu. Operuje hlavne v stredomorskom priestore a má pravidelné spojenie tak do severoamerických, ako i austrálskych prístavov. Prevádzka námornej dopravy je jedným z dôležitých zdrojov príjmov. Štát uplatňuje vplyv v tomto sektore vďaka významnému kapitálovému podielu v spoločnosti Finmare (IRI). Rozvinutá kobotážna doprava má význam predovšetkým pre pobrežné oblasti. Námorná obchodná flotila zahŕňa 479 lodí s celkovou tonážou 8 mil. BRT. Najdôležitejšie prístavy v Taliansku sú: Janov, Neapol, Terst, Benátky, Livorno, Savona, Ancona, Spezia, Cagliari (Sardínia), Palermo (Sicília) a veľký kontajnerový prístav Gioia Tauro (Kalábria).

Letecká doprava má obrovský význam, vzhľadom na vzdialenosť medzi severom a juhom krajiny. V Taliansku je 137 letísk, z toho 132 v prevádzke. Hlavné letiská: Rím - Fiumicino, Ciampino, Miláno - Linate, Malpensa, Neapol - Capodichchio, Benátky - Marco Polo, Torino - Caselli, Palermo - Punta Raisi.

Budovanie dopravnej infraštruktúry

Medzi najväčšie projekty, ktoré by sa mali realizovať v období 2014 -2016 patrí vysokorýchlostná železnica Turín/Lyon, vysokorýchlostná trať z Brescie do Verony, Brennerský železničný tunel, železničná trať z Neapola do Bari, diaľničný úsek Orte-Mestre.

Služby: Z hľadiska 69% podielu na tvorbe HDP a zamestnanosti ide o najdôležitejší sektor ekonomiky. Aktuálne zamestnáva takmer 69 % obyvateľov v produktívnom veku. Najväčší význam má obchod, vrátane hotelový priemysel a gastronómia, na druhom mieste sú nepredajné služby - tzn. štátna správa, potom doprava a spoje. Finančný sektor zamestnáva takmer 2 % obyvateľov v produktívnom veku a podieľa sa 5,2 % na tvorbe HDP. Služby spojené s prenájomom sa podieľajú 7,1% na HDP a 8,6% na zamestnanosti.

Cestovný ruch (CR): Nezanedbateľným a stále narastajúcim odvetvím je turizmus. V r. 2016 navštívilo IT takmer 200 tis. SK turistov, čím sa IT zaradilo medzi piatu najnavštevovanejšiu krajinu Slováckmi v EÚ. Aj v r. 2016 bol zaznamenaný rastúci trend turizmu zo SR do IT. Propagácii Talianska sa venuje agentúra ENIT (Agenzia nazionale del turismo) www.enit.it. Toto odvetvie rovnako tvorí podstatnú príjmovú zložku talianskeho hospodárstva, ktoré sa po recesii dostáva, aj keď nie rýchlym tempom, na svoje miesto. Výhodou je prírodná ale aj geografická rôznorodosť, ktorú oživil aj nový druh tzv. „agroturizmu“.

Rok 2017 začal pre taliansky CR dobrou správou, pretože 154 pobrežných obcí, 293 pláží a 68 rekreačných prístavov (marín) sa stalo držiteľom „Modrej vlajky“ – značky kvality s prvenstvom regiónu Ligúria. Hlavnými kritériami získania ocenenia „modrej vlajky“ je absolútna čistota vody na kúpanie, čistota prostredia, recyklácia, pešie zóny, cyklistické chodníky a zeleň.

Telekomunikácie: Telekomunikačné služby sa v Taliansku vyznačujú modernosťou, disponujú dobrou infraštruktúrou a patria súkromným firmám. Najväčšia talianska telekomunikačná spoločnosť - Telecom Italia tvorí súčasť koncernu Pirelli. Je vybavená vysoko kapacitnými káblami s mikrovlnnými rádiovými prenosmi. Vysielačích rádiových staníc je 163 a televíznych vysielačov 83. Taliansko patrí ku krajinám s rozvinutou mobilnou telefónnou sieťou, počet mobilných užívateľov dávno prevyšil počet pevných liniek. Mobilné telekomunikačné služby poskytujú 4 operátori - Tim, Vodafone, Wind, Tre. Od roku 2004 v Taliansku funguje mobilná telefónna sieť 3. generácie.

Taliansko po miernom zaostávaní širokopásmového internetového pripojenia oznámilo v r. 2017 svoj strategický plán pokryť do roku 2020 celé územie na 100% super rýchlym internetom. Uvedený plán oznámili spolu s ENELom, ktorý je celosvetovým lídrom v oblasti technológie a vo vládnom pláne na širokopásmové pripojenie bude mať strategickú úlohu bez ohľadu na to, že sa bude naďalej zaoberať svojou tradičnou „elektrickou energiou“. Plán spoločnosti ENEL predpokladá postupné schvaľovanie investícií vo výške 2,5 miliardy eur, ktoré budú namierené do rozvoja siete a bude otvorený aj pre ďalších investorov. "Bolo by skvelé, keby Telecom bol súčasťou hry," povedal CEO spoločnosti Enel.

Digitálne technológie: Z údajov publikovaných Talianskym telekomunikačným úradom AGCOM (L'Autorità per le Garanzie nelle comunicazioni) vyplýva za ostatné roky nárast využívania digitálnych komunikačných technológií. Avšak v niektorých aspektoch Taliansko zaostáva za priemerom EÚ. Podiel pevných širokopásmových liniek s rýchlosťou nad 10 MB/s predstavuje 13%, pričom v EÚ v priemere 59%. Podiel pevných širokopásmových liniek s rýchlosťou nad 30 Mb/s je takmer nulový, zatiaľ čo priemerne v EÚ dosahuje približne 15%. Počet mobilných liniek je v Taliansku naopak podstatne vyšší ako v priemere v EÚ (1,59 oproti 1,27 SIM karty na užívateľa). Porovnanie výdavkov užívateľov na služby mobilných operátorov vychádza pre Taliansko lepšie, než európsky priemer. Priemerný výnos 170 eur na talianskeho zákazníka je nižší ako 221 eur na mobilnom trhu v EÚ.

Projekty „SMART CITIES“ inteligentných miest a obcí (ďalej len ako ISC) je národná platforma podporovaná a realizovaná ANCI (Národným združením talianskych obcí) zhromažďujúca skúsenosti z projektov realizovaných talianskymi mestami z pohľadu inteligentného mesta. Tento projekt bol vládou IT schválený v rámci **talianskej stratégie pre digitalizáciu na obdobie 2014-2020** a jeho prostredníctvom má dôjsť k urýchleniu rastu v krajine a preklenutiu digitálnej zaostalosti v porovnaní s infraštruktúrou a službami. Cieľom projektu je aj prekonanie neustálych rozdielov a koordinácia regionálnych a národných rozvojových politík.

V máji 2016 bolo podpísané memorandum o spoločnej stratégii s konferenciou regiónov a autonómnych provincií. V rámci platformy mestá zhromažďujú svoje vlastné inovatívne návrhy, potreby na ktoré reagujú, náklady s tým súvisiace, vplyv a dopad na kvalitu života ľudí. Program sa prvotne spustil v metropolitných mestách, kde po dohode s Národným združením talianskych obcí (ANCI) a agentúrou pre digitálne Taliansko (AGID) bol financovaný ministerstvom pre hospodársky rozvoj v rámci určenia „hraníc experimentu“ v pilotných regiónoch, navrhnutých priemyselným systémom založenom na nevyhnutných inovačných požiadavkách, ktoré teraz prebiehajú v obciach.

V rámci projektu ISC bolo podaných celkovo 1308 projektov v 158 obciach v objeme 3,7 miliardy eur a s celkovou účasťou približne 15 miliónov ľudí. Táto platforma, na základe analýzy uskutočnenej prácou observatória Smart City (SC), je jedným z operačných nástrojov pre mapovanie, zhromažďovanie a katalogizáciu projektových intervencií v inteligentných mestách na území celej krajiny. Cieľom projektu je ponúknuť podporu obciam všetkých veľkostí, tak na poli reprodukovateľných nápadov a skúseností, ako aj pre vytvorenie siete subjektov schopných podporovať inovácie v teritóriách.

Na internetovej stránke www.italiansmartcities.it je možné **priamo konzultovať technické údaje z viac ako 1300 projektov**. Informácie o projektoch sú priamo zadávané mestami a združením obcí zapísaných v SC, ktoré koordinuje kľúčovú spoluprácu s maximálnou transparentnosťou. Pre každý projekt sú vždy k dispozícii

všeobecné informácie: od rozpočtu po čas realizácie projektu, od príjemcov projektu až po referenčný/dotknutý sektor, sociálny a ekonomický dopad až po podmienky opakovateľnosti, prechádzajúc partnerov, stav pokroku projektu, účastníkov verejnej správy a mnoho ďalších. Pre každé mesto je o.i. možné poznať spoločne s politikou plánovania smart projektov aj celkový rozsah už uskutočnených a zrealizovaných projektov a investícií.

Použitie platformy je jednoduché s rýchlym prístupom a vyhľadávaním cez kľúčové slová ako napr. "verejná správa - obec", "projekty" a "témy", cez ktoré môže záujemca v niekoľkých krokoch konzultovať obsah projektu z obce na obec, z témy na tému (životné prostredie, energetika, ekonomika, ľudia, život, mobilita, vláda, plánovanie).

ISC - Inteligentné projekty sú rozdelené do ôsmich kategórií:

- e - verejné služby (vládne);
- ochrana životného prostredia,
- hospodárstvo (priemyselná automatizácia výroby);
- spoločnosť, oblasť vzdelávania a kvality života (living);
- miestna doprava (mobilita);
- územné plánovanie (urbanistika) a informačné pokrytie (planning);
- energetika (napr. stavebná energetika).

Financovanie projektu

Financovanie projektu je zložené v malej časti z vládnych zdrojov, k čomu sa pripájajú firemné a komunitné zdroje (model PPP) a v mnohých prípadoch balíky EÚ fondov EÚ (Horizont 2020) (viď. www.MISE.it).

Reálne uplatnenie projektu ISC však neodzrkadľuje očakávania, pretože „výsledok“ mnohých nápadov sa stretáva s malým prepojením a najmä problémom hlbokej priepasti medzi severom a juhom krajiny. V Taliansku žiaľ, ešte viac ako v iných krajinách, nie sú k dispozícii žiadne príklady štruktúrovaného programovania, ktoré môžu posunúť mesto k „inteligentnosti“. Prvý veľký "problém" v IT je nesmierne historické dedičstvo, na ktoré sa viaže rozvoj infraštruktúry, rovnako politické problémy - inštitucionálna nestabilita a veľká krátkozrakosť nevedie k štruktúrovanému programovaniu, ktoré by viedlo k investičnému plánovaniu týkajúceho sa rozvoja ISC. Existujú však aj naozaj vynikajúce projekty, bohužiaľ sú ale len kvapkou v mori, a veľmi často žijú z okamihu nadšenia ale potom skončia v zabudnutí.

Programy a podujatia v IT vzťahujúce sa k projektom ISC <http://iissc.eu/2017/show/home>

Energetika: Taliansko je jednou z najviac energeticky závislých krajín sveta. Referendom z roku 1987 sa pozastavila činnosť atómových elektrární v krajine. Celkovo dováža 85% z celkových potrebných energetických zdrojov.

Dovoz **ropy** do Talianska:

- Líbya (predtým, ako boli pozastavené dodávky) 23% celkovej ropy,
- Rusko 15,3%,
- Azerbajdžan 13,5%,
- Irán 13,3%,
- Irak 9,5%,
- Saudská Arábia 7,2%.

Čo sa týka dovozu zemného plynu, Taliansko dováža najviac z Ruska (cez 40%), z Líbye (9,2%), Alžírsku (12,4%), Holandska (4,5%), Nórska (3,2%),

Taliansko je 2. krajinou na svete v dovoze elektrickej energie, zo Švajčiarska a Francúzska pochádza viac ako 80%. Elektrická energia z Francúzska je vyrobená práve na nukleárnej báze.

Taliansko vyrába 40% el. energie. V zmysle novej energetickej situácie sa talianska vláda snaží vládnu pomocou rozvíjať obnoviteľné zdroje energie. Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov predstavuje v Taliansku 33,3% z celkovej produkcie. Obnoviteľné zdroje energie pochádzajú z výroby solárnej, veternej a biomasy.

Energetický mix Talianska (celková produkcia 300 TWh)

Uhlie 15,0%

Jadrová energia 0,0%

Zemný plyn 48,0%

Vodná energia 15,0%

Veterná energia 3,0%

Biomasa 4,0%
Solárna energia 4%
Minerálne oleje 3,0%
Iné 8,0%

Zelená energia

Podiel obnoviteľných zdrojov na konečnej hrubej domácej spotrebe – 16,7% (Je možné konštatovať, že Taliansko dosiahlo záväzný cieľ 17% do roku 2020)

Inštalovaný výkon obnoviteľných zdrojov v Taliansku - 47 GW

Elektrina vyrobená z obnoviteľných zdrojov – 267,6 mld kWh

Taliansko má výhodné podmienky na využitie slnečnej energie vzhľadom k svojej geografickej polohe. Využitie obnoviteľných zdrojov slúži Taliansku okrem iného aj na zníženie svojej závislosti od dovozu energie. Taliansko, ktoré rovnako ako ostatné krajiny, ktoré sa rozhodli prispievať na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov, muselo reagovať na prepád cien fotovoltaických zariadení, ktorý viedol k nežiaducemu nárastu využívania štátnej podpory. Talianska vláda preto pristúpila k postupnému znižovaniu tejto podpory formou vyhlášky, ktorá postupne znižuje mieru štátnej podpory na obnoviteľné zdroje energie, ale zároveň sa snaží zachovať podmienky pre rozvoj tohto odvetvia energetiky tým, že rozširuje zoznam obnoviteľných zdrojov na finančnú podporu o geotermálne zdroje, biomasu a solárne kolektory typu CSP (Concentrating Solar Power). Výraznými škrtmi bol zasiahnutý sektor veternej energie, ale aj napriek zníženiu objemu podpory jednotlivým projektom zostáva miera dotácií vyššia ako v krajinách, ktoré sú európskymi lídrami vo využívaní obnoviteľných zdrojov energie, ako napríklad Nemecko.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Taliansko je členskou krajinou všetkých rozhodujúcich medzinárodných politických a hospodárskych organizácií a združení. Z najvýznamnejších treba uviesť predovšetkým EÚ, NATO, WTO, OECD, EBRD, EIB, MMF, OSN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, CEI, Parížsky klub. V roku 2009 bolo IT predsedníckou krajinou skupiny G8.

Základom na podporu a príležitosti pre slovenské podnikateľské prostredie a jeho vstup na IT trh je najmä silné zastúpenie takmer 400 IT spoločností na území SROV. Exportnými komoditami sú najmä dopravné prostriedky (lokomotívy, lode, lietadlá a.i.), ostatné spracovateľské výrobky (zdravotnícke zariadenia), automobilový priemysel, nábytkársky priemysel, farmaceutický priemysel, odevný priemysel, nekovové nerasty, drevársky priemysel, papierenský priemysel, potravinársky priemysel.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Podmienky zakladania a likvidácie firiem upravuje Občiansky zákonník (Codice Civile) a ďalšie legislatívne dokumenty (Zákony č. 262/2005, 164/2007, 229/2007 v aktuálnom znení). Zahraničný podnikateľský subjekt môže v Taliansku otvoriť svoju pobočku, reprezentačnú kanceláriu alebo môže vytvoriť vlastnú spoločnosť. Najviac rozšíreným typom spoločností, ktoré sú zakladané v Taliansku, sú akciové spoločnosti (S.p.A. – Società per Azioni) a spoločnosti s ručením obmedzeným (SRL – Società a Responsabilità Limitata).

Reprezentačná kancelária alebo pobočka spoločnosti

Zahraničný subjekt, ktorý si plánuje v Taliansku otvoriť zastúpenie, musí splniť určité formality stanovené Obchodným registrom v mieste podnikania. Otvorenie pobočky zahraničnej firmy v Taliansku je predmetom odvodu dane z príjmov právnickej osoby a musí dodržiavať príslušné pravidlá odvodu DPH.

Akciová spoločnosť (S.p.A. – Società per Azioni)

Minimálny základný kapitál predstavuje 120.000 EUR, pričom doba existencie spoločnosti nie je časovo ohraničená. Spoločnosť môže byť vytvorená prostredníctvom zakladateľskej zmluvy alebo jednostranným aktom jediného akcionára.

Spoločnosť s ručením obmedzeným (SRL – Società a Responsabilità Limitata)

Minimálny základný kapitál predstavuje 10.000 eur bez obmedzenia doby existencie spoločnosti.

Informácie o podmienkach zakladania firiem v IT:

www.invitalia.it/on-line/eng/Home/BusinessEnvironment/Doingbusiness.html

V prípade záujmu slovenských subjektov o založenie spoločnosti v IT môže ekonomický úsek ZÚ poskytnúť kontakty na overené agentúry a poradenské firmy, ktoré sa touto činnosťou profesionálne zaoberajú. Bez tejto formy odbornej pomoci možno založiť firmu v Taliansku iba veľmi ťažko. Treba však konštatovať, že vzhľadom na vyššie daňové zaťaženie v IT a jeho všeobecne známu byrokráciu zatiaľ iba pomerne málo slovenských subjektov prejavilo záujem o zakladanie firiem a samostatné podnikanie v IT.

Daňový systém:

Výberom daní sa v Taliansku zaoberá Agenzia Entrate, ktorá tiež vydáva fyzickým aj právnickým osobám daňové identifikačné číslo "Codice fiscale". Platiteľom dane z pridanej hodnoty pridáva zvláštne daňové identifikačné číslo pre DPH alebo "Partita IVA" (IVA je it. DPH - imposta sul valore aggiunto). Rokovania so zahraničnými spoločnosťami má v kompetencii finančný úrad v meste Pescara. Na stránkach talianskeho daňového riaditeľstva (www.agenziaentrate.gov.it) možno nájsť stručnú príručku pre cudzincov v talianskom a anglickom jazyku.

Daňovým poradenstvom sa zaoberajú v taliansku "commercialisti" - podnikoví, finanční, daňoví a účtovní poradcovia.

Priame dane:

- Daň z príjmov právnickej osoby (IRES) - aplikuje sa v jednotnej výške 27,50 % a upravuje ju Konsolidovaný daňový zákon (TUIR – Testo Unico delle Imposte sui Redditi), podľa ktorého spoločnosti s trvalým pobytom v Taliansku platia IRES zo svojich celosvetových príjmov. Spoločnosti, ktoré nemajú v Taliansku trvalý pobyt, platia IRES iba zo svojich príjmov v IT. Očakáva sa zníženie tejto dane na polovicu v určitých zvláštnych prípadoch, ktoré budú vyšpecifikované v pripravovanom zákone o daniach.
- Daň z príjmov fyzickej osoby (IRPEF – Imposta sul Reddito delle Persone Fisiche)
S platnosťou od 1.1.2007 sú v Taliansku aplikované nasledujúce sadzby dane IRPEF:
 - 23% pre príjmy v rozmedzí 0 a 15.000 eur
 - 27 % pre príjmy v rozmedzí 15.000,01 a 28.000,0 eur,
 - 38 % pre príjmy v rozmedzí 28.000,01 a 55.000,0 eur,
 - 41 % pre príjmy v rozmedzí 55.000,01 a 75.000,0 eur,
 - 43 % pre príjmy nad 75.000,0 eur

Osoby s trvalým pobytom na území Talianska platia daň IRPEF zo svojich všetkých príjmov (aj mimo územia IT). Osoby, ktoré nemajú trvalý pobyt v IT, platia IRPEF iba zo svojich príjmov v IT. Daňový bonus IRPEF vo výške 80 eur mesačne prináleží všetkým zamestnancom s príjmom nižším ako 26.000 eur ročne.

Miestna (regionálna) daň z podnikateľských aktivít (IRAP – Imposta Regionale sulle Attività Produttive) – predstavuje daň uplatňovanú voči osobám podnikajúcim v určitých regiónoch IT. Spoločnosti, ktoré nemajú trvalý pobyt na území IT, platia uvedenú daň iba v prípade, keď svoju produkciu realizujú v zariadeniach so stálym sídlom na území Talianska.

<http://www.agenziaentrate.gov.it/wps/content/nsilib/insi/home/cosadevifare/dichiarare/dichiarazione+irap+2015/modelli+irap2015/indice+modello+irap+2015>

Nepriame dane:

- Daň z pridanej hodnoty (IVA) – štandardná sadzba je **22 %, 10% a 4% na vybrané tovary a služby**
- Daň z prevodu a prenájmu nehnuteľností, katastrálna daň – uplatňuje sa buď jednotná sadzba 200 eur alebo proporcionálne podľa hodnoty prevádzanej nehnuteľnosti (od 2 % do 9 %). **Hypotekárna a katastrálna daň je od 1.1.2014 stanovená fixne na 50 eur**
- Daň z dedičstva a darov – má sadzby od 4 % do 8 %. V prípade darovania nehnuteľnosti vzniká povinnosť hypotekárnej dane vo výške 2% a katastrálnej 1%, bez ohľadu či ide o prvú nehnuteľnosť na účely bývania.

Ostatné dane:

- Daň z dividend – od 1.12.2012 základná sadzba vo výške 12,5 % sa uplatňuje v prípade v prípade osôb s trvalým pobytom v IT, ktoré nevykonávajú podnikateľské aktivity a majú nepodstatnú účasť v talianskych a zahraničných spoločnostiach. Dividendy, ktoré pochádzajú z podstatnej účasti v talianskych spoločnostiach, nie sú predmetom zdanenia. **Od 1.7.2014 sa zvýšila daň z finančných ziskov z 20% na 26%.**
- Daň z úrokov – sadzby sú 12,5 % a 27 %.
- Daň z autorských poplatkov – sadzba 30 % je uplatňovaná v prípade osôb, ktoré nemajú trvalý pobyt v IT. Zrážková daň môže byť znížená v prípade platnej dohody o zamedzení dvojitého zdanenia medzi Talianskom a štátom príjemcu.
- **Talianska vláda zaviedla v roku 2014 komunálnu daň – IUC (Imposta unica comunale) zahrňujúcu okrem dane z prvej nehnuteľnosti (IMU), daň z odvozu a spracovania odpadu (TARI) a ďalšie komunálne dane (TASI).**

Od 1. januára 2016 vstúpil do platnosti Zákon o štátnom rozpočte na finančný rok 2016 a dlhodobom rozpočte na obdobie 2016 -2018 (zákon č. 209/2015) schválený Senátom 22. decembra.

Zákon definuje stability fiškálnej politiky na rok 2016 a nasledujúce roky, je úzko napojený s procesom realizácie štrukturálnych reforiem. Navrhuje trvalo prinášať talianskej ekonomiky na cestu udržateľného rastu a podporiť zamestnanosť. Je založený na postupnom, prenikavom znižovaní daňového zaťaženia, s cieľom podporiť ponuku práce a investície do fyzického a ľudského kapitálu a podporiť spotrebu domácností. Početné zásahy sú navrhnuté tak, aby štrukturálne podporovali konkurencieschopnosť hospodárskeho systému krajiny.

Medzi hlavné opatrenia patrí:

- Vyhnúť sa očakávanému zvýšeniu DPH a spotrebnej dane,
- TASI (daň verejných služieb) a IMU (daň z nehnuteľností) – zrušenie daní na nehnuteľnostiach používané ako hlavné bydlisko (okrem mimoriadne cenných rezidiencií, víl), ktorá postihuje asi 80 percent domácností. Celková daňová úľava by mala byť vo výške asi 3,5 miliardy. Zrušenie IMU na poľnohospodársku pôdu (405 miliónov) a strojové zariadenia - takzvanú "skrutku-on" (úľava od 530 miliónov). Dane sú tiež zrušené pre nájomníkov, ktorí majú majetok, ktorý slúžil ako primárne bydlisko.
- IMU a TASI bude nižšia o 25% pre prenajímateľov,
- IRAP (regionálna výrobná daň) - od roku 2016 sú zrušené pre poľnohospodárstvo a rybolov.
- Posudzovanie a kontrola odvodov DPH a dane z príjmov - obdobie predĺžené o 1 rok pre dane z pridanej hodnoty a dane z príjmov
- Stavebníctvo - podporiť revitalizáciu stavebníctva, aplikácia rozšírených daňových úľav pre renováciu budov (odpočet vo výške 50%) a pre úsporu energie (65%). Celkovo možno povedať, že návrh obsahuje súbor opatrení, ktoré spoločne so zrýchlením dokončenia infraštruktúry a spolufinancovaných projektov.
- Súkromné investície - takzvané "superammortamento", čo znamená zvýšenie nákladov o 40 percent na daňové účely (od 15. októbra 2015 do 31. decembra 2016) nových kapitálových statkov.
- Juh Talianska- zavedenie dodatočných daňových výhod vo forme zľavy na dani pre nákup nových investičných statkov pre výrobné zariadenia v južných oblastiach (Campania, Puglia, Basilicata, Kalábria, Sicília, Molise, Abruzzo Taliansko) od 1. januára 2016 do 31. decembra 2019. Miera dotácie sa líši v závislosti od veľkosti podniku: 20 percent pre malé podniky, 15 percent pri stredných firmy, 10 percent pre veľké podniky. Cenový strop za každého investičného projektu je 1.500.000 eur pre malé a stredné podniky, 5000000 pre stredné podniky a 15 miliónov pre veľké podniky. To sa týka 617 miliónov EUR pre každý z rokov 2016, 2017, 2018 a 2019.
- IRES (daň zo zisku PO) - Cesta zníženia e daňového zaťaženia podnikov bude pokračovať v roku 2017 prostredníctvom zníženia dane o spoločnostiach (IRES z príjmov). Od 1. januára 2017 bude znížený z 27,5 až 24%.
- Canon RAI (koncesionársky poplatok) - sa znižuje z 113,50 eur na 100 eur a budete platiť v rámci účtu za elektrinu.
- Daňové úľavy v súvislosti so zamestnanosťou a novými nástupmi do práce – daňové úľavy pre prijatia na dobu neurčitú (40%), Tieto opatrenia doplnia daňové úľavy na bonusy produktivity, s cieľom podporiť mzdy v druhej úrovni.
- Vzdelávanie - Rozpočet obsahuje dôležité opatrenia pre vzdelávanie, výskumu a kultúry systému. Je určený oceniť zásluhy a zvyšovať úroveň našich univerzít. Tieto aktivity dopĺňajú iniciatívy v prospech tvorby ľudského kapitálu vykonávané s dobrú školou, ktorá pôsobí od školského roku 2015-16.

- Dôchodky – zákon o stabilite kladie dôraz na ochranu určitých skupín ľudí, ktorí prichádzajú do dôchodku v podmienkach nezamestnanosti. Zavádza opatrenia, ktoré majú podporovať generačnú zmenu vďaka využitiu pákového efektu na čiastočný úväzok pre pracovníkov v pred dôchodkovom veku. Je potrebné poznamenať, že štruktúra dôchodkového systému sa nezmení a že opatrenia sú financované v rámci systému sociálneho.
- Pre dôchodcov do roku 2016 - zvýšenie hranice príjmov, pod ktorou nebudú platiť osobnú daň z príjmu, tj. 7,750 EUR na 8.000 euro, pre dôchodcov vo veku do 75 rokov, prahová hodnota stúpa od 7500 do 7750 eur.
- Bezpečnosť - prideliť sa 300 miliónov eur na modernizáciu prístrojového vybavenia a zariadenia odvetví obrany a bezpečnosti, a investície do úpravy kapacít pre boj s terorizmom.
- Rodinná karta - karta, so sídlom od roku 2016 je venovaná rodinám, ktoré o to požiadajú, zložené z talianskych i zahraničných občanov, ktorí majú legálny pobyt v Taliansku s najmenej tromi závislými deťmi. Karta poskytuje prístup k zľavám alebo špeciálnym cenám pre nákup tovarov a služieb.

Ďalšie informácie o talianskom daňovom systéme:

<http://www.invitalia.it/on-line/eng/Home/BusinessEnvironment/ItalianTaxSystem.html>

Informácie o talianskom bankovom sektore: www.bancaditalia.it

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Koordináciu hospodárskej a energetickej politiky štátu, ako aj programov na podporu zahraničného obchodu (napr. Made in Italy – prostredníctvom inštitútu ICE) zabezpečuje **Ministerstvo hospodárskeho rozvoja (MHR) TR** (www.sviluppoeconomico.gov.it), ktoré vzniklo 18. mája 2006 premenovaním a transformovaním jednotlivých útvarov Ministerstva pre výrobné činnosti TROKU. Uvedený rezort sa taktiež zaoberá otázkami obchodu, služieb, obchodnej politiky a ochrany spotrebiteľa, jadrovej energie, obnoviteľných zdrojov. V súčasnej štruktúre MHR IT, ktoré platí od februára 2009, sa medzi 16 generálnych riaditeľstiev (oproti predchádzajúcim 22) zaradilo aj Generálne riaditeľstvo pre jadrovú energiu, obnoviteľné zdroje a energetickú efektívnosť, vedené Rosariou Fausta Romano (súčasť Sekcie energetiky).

Na základe dohody o spolupráci medzi SOPK a UNIONCAMERE bola v roku 1997 vytvorená **Slovensko-talianska obchodná komora**, ktorá začala svoju činnosť na Slovensku od mája 1998 a následne bola v októbri 2000 oficiálne uznaná vtedajším Ministerstvom zahraničného obchodu IT, čo jej umožnilo získavať štátny príspevok na svoju činnosť (ako orgán podporujúci taliansky vývoz a talianske investície v SR, patrí pod Ministerstvo hospodárskeho rozvoja IT)

Informácie o aktivitách a projektoch komory nájdete na web. stránke: www.camitslovakia.sk

ICE (Národný inštitút pre zahraničný obchod) – ITA (Talianska obchodná agentúra) je verejnoprávnu inštitúciou, ktorá má za úlohu asistovať pri rozvíjaní hospodárskej spolupráce Talianska so zahraničím, dôraz je pritom kladený na malé a stredné podniky. ICE má svoju kanceláriu aj na Slovensku, riadená je úradom ICE vo Viedni. (www.ice.gov.it).

SIMEST je finančná inštitúcia, založená v roku 1990, ktorá sa orientuje predovšetkým na podporu investičných aktivít talianskych firiem v zahraničí. Väčšinovým akcionárom Simestu je talianske ministerstvo hospodárskeho rozvoja, akcionármi sú tiež talianske banky a odvetvové asociácie. Simest zabezpečuje poradenské služby firmám vo fáze plánovania a implementácie investičných projektov, tiež pre programy EÚ (www.simest.it).

Agentúra na podporu investícií **INVITALIA** (<http://www.invitalia.it/on-line/eng/Home.html>) prevzala po bývalej agentúre Sviluppo Italia úlohu programového manažéra Ministerstva hospodárskeho rozvoja TR zabezpečujúceho podporu prílevu zahraničných investícií, ktorú realizuje v spolupráci s inštitútom pre medzinárodný obchod ICE a zastupiteľskými úradmi Talianska v zahraničí.

c) verejné obstarávanie

Taliansky verejný sektor sa riadi pravidlami a predpismi platnými v EÚ. Vládnym nariadením č. 229 z 19. novembra 2007 bolo implementované nariadenie EK č. 2004/25/CE. Verejné súťaže sa organizujú na celoštátnej a na regionálnej úrovni, pričom práve regionálne súťaže často prevyšujú objemy nákupov na vládnej úrovni. Rozhodujúcimi parametrami pre účasť na tendroch sú kvalita, technická dokumentácia, rozpočet a stanovenie presných termínov dodávok. Verejné tendre sú publikované v úradných listoch, novinách alebo technických časopisoch. Ponuky do verejných súťaží musia byť predkladané v talianskom jazyku. Začiatkom každého roku je

publikované nezáväzné oznámenie podľa sektorov udávajúce všetky kontrakty prevyšujúce 750.000 eur, v prípade stavebných kontraktov plánované objemy nad 5 mil. eur Každý tender musí byť publikovaný minimálne v dvoch denníkoch: v talianskom oficiálnom vestníku Gazzetta Ufficiale a v prípade, že výška investície prekročí hodnotu 430 mil. EUR, aj v Oficiálnom vestníku EÚ.

Počet zahraničných firiem, ktoré boli doposiaľ úspešné vo verejných súťažiach v Taliansku, nie je veľmi vysoký, preto aj vo vzťahu k možnostiam slovenských firiem samostatne sa zapájať do verejných súťaží v Taliansku treba pristupovať skôr pragmaticky. Väčšia pravdepodobnosť úspechu existuje v prípade spojenia sa so serióznou domácou firmou, ktorá disponuje zodpovedajúcimi kontaktmi a informáciami o trhu, jeho potrebách.

Zákon o reforme zákonníka o obstarávaní (zákon 11/2016).

Nariadenie nadobudlo účinnosť 13. februára 2016, a kladie základy nového zákonníka o obstarávaní, ktorý musí byť schválený do 18. apríla 2016 nahradiť legislatívneho nariadenia 163/2006.

Zákon stanoví kritériá, podľa ktorých vláda bude musieť prijať legislatívne vyhlášky k transpozícii európskych smerníc 2014/23 / EÚ o koncesných zmlúv 2014/24 / EÚ o verejnom obstarávaní a 2014/25 / EÚ pre špeciálne sektory.

Niektoré predpisy nadobudli platnosť od 13. februára 2016, bez lehoty na nový zákonník o zákazkách. Jedná sa o zrušenie záruky realizácie a automatické uvoľnenie záruky.

Novinka, ktorou IT otvára možnosti pre zahraničných investorov najmä v stavebnom priemysle sú verejné výberové konania tzv. „Inovatívne projekty pre Taliansko“ na podporu a rozvoj oblastí postihnutých zemetrasením v regióne Marche, Abruzzo a Lazio až do výšky 16 mil. Eur.

Viac info

<http://www.abruzzosviluppo.it/new/2017/03/24/ok-della-camera-al-decreto-terremoto-le-principali-misure/>

Dôležité informácie k verejným obstarávaniam nájdete na nasledovných stránkach:

http://www.infomercatiesteri.it/scheda_sintesi.php?id_paesi=90

Ministry of Infrastructures and Transport
www.serviziocontrattipubblici.it
"Ufficio relazioni con il pubblico, Via Caraci, Roma"
0039 06 41582143; pubblicazione.banditi@pec.mit.gov.it

National Anti-Corruption Authority
<http://portaletrasparenza.anticorruzione.it/microstrategy/html/index.htm>
Via M. Minghetti, 10 Roma
0039 06367231; protocollo@pec.anticorruzione.it

Consip (Ministry of Economy and Finance)
www.consip.it
Via Isonzo, 19/E - 00198 Roma
0039 06854491; webconsip@consip.it

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Prílev netto zahraničných investícií z IT do SR a SR do IT

Rok	2010 (eur)	2011 (eur)	2012 (eur)	2013 (eur)	2014 (eur)	2015 (eur)	2016
PZI IT do SR	227 mil.	613 mil.	-402 mil.	337 mil.	173 mil.	306 mil.	*

PZI SR do IT	471 mil.	19 mil.	-10 mil.	71 mil.	-9 mil.	29 mil.	*

Zdroj: EUROSTAT a Banca Italia * nedostupný údaj

V roku 2016 SK export do IT dosiahol 3.383 mil. EUR, čo je v porovnaní s rokom 2015 nárast o 10,6%. Import z IT do SK bol na úrovni 2.146 mil. Eur s poklesom 1,7% oproti roku 2015.

Taliansko je okrem svojho dôležitého podielu na zahraničnom obchode SR aj jedným z našich najvýznamnejších zahraničných investorov u nás. Jeho podiel na celkových priamych zahraničných investíciách v slovenskej ekonomike ho zaradil na 8. miesto medzi najvýznamnejších zahraničných investorov. Na Slovensko smeruje 18% zo všetkých talianskych investícií do regiónu SVE. Taliansko je 6. najvýznamnejší zahraničný zamestnávateľ na Slovensku. Investície SR v Taliansku predstavovali v roku 2015 takmer 30 mil. eur. Najviac slovenských investícií v Taliansku smeruje do výrobného sektora, sektora ťažby nerastných surovín a hutníckeho priemyslu a sektora služieb: činnosť vo vedeckej a technickej oblasti, finančných a poisťovacích službách, maloobchode, veľkoobchode, oprave automobilov, motocyklov a v oblasti nehnuteľností.

Očakáva sa, že talianske PZI sa budú v SR ďalej posilňovať prostredníctvom investičných vstupov malých a stredných podnikov do oblasti priemyselnej výroby, kde existujú široké možnosti vo využití prevádzok, ktoré boli pod tlakom krízy nútené obmedziť alebo zastaviť svoju produkciu, ako aj početných priemyselných parkov na celom území SR.

Taliansky systém podpory investícií

Štátna pomoc zahraničným investíciám, napríklad vo forme daňových úľav, je smerovaná predovšetkým na podporu rozvoja hospodársky zaostalých regiónov, hlavne južných regiónov. Podporou zahraničných investícií sa zaoberá agentúra **Invitalia**, (www.invitalia.it). Invitalia sa venuje potenciálnym aj existujúcim investorom v Taliansku. Pomáha pri zabezpečení vhodného umiestnenia investície, pri rokovaniach s predstaviteľmi verejnej správy, realizuje štátnu podporu danej investície a dodáva služby po realizácii investície v rámci tzv. “after care”.

Perspektívnych odvetvia pre investície, ktoré poskytuje a podporuje agentúra Invitalia: letecká doprava, výroba komponentov pre automobilový priemysel, chemický priemysel, potravinársky priemysel, výpočtová technika, zdravotníctvo a biotechnológie, logistika, turistický ruch.

Digitálna agenda – strategická téma IT, v tejto súvislosti by slovenské ITC firmy mohli aktívne spolupracovať s talianskymi a poskytovať im „know how“.

S ohľadom na limity stanovené EÚ, talianska vláda poskytuje investorom nenávratné príspevky (až do 40%), zvýhodnené pôžičky (až do 30%) a kupuje podiely rizikového kapitálu (až do 49 %) od spoločností so sídlom v určitých priemyselných oblastiach krajiny, určených vládou. Na podporu investícií sú využívané okrem iného fondy polo-štátnej investičnej spoločnosti pre vklady a úvery “**Casa depositi e prestiti**”.

O Taliansko majú záujem investori z nastupujúcich významných ekonomík (BRIC - Brazília, Rusko, Čína). Novými zahraničnými investormi, ktorí v Taliansku hľadajú know-how, vysoko kvalifikovanú pracovnú silu alebo zavedenie svetoznámej značky, sa stávajú spoločnosti z Ruska (firma Severstal), Čínskej ľudovej republiky (napr. akvizícia talianskej firmy Sergio Tacchini) alebo kapitálový vstup čínskej centrálnej banky do spoločnosti ENI a ENEL v roku 2014.

Zahraničných investorov všeobecne od Talianska odrádzajú neúnosné byrokratické prekážky, vysoké mzdové náklady, daňová záťaž, daňové pravidlá, reštriktívne pravidlá trhu práce, korupcia, zložitý prístup k úverom a politická nestabilita. Ďalej investorov odrádza dlhodobu stagnujúce talianske hospodárstvo. Veľmi pomalý rast HDP sa negatívne premieťa do rastu kúpyschopného dopytu v Taliansku. Z pohľadu talianskej centrálnej banky tempo rastu talianskej ekonomiky už takmer 50 rokov postupne znižuje. Dôvodom dlhodobého spomaľovania talianskeho hospodárstva je pokles produktivity, ktorý patrí medzi štrukturálne slabosti talianskej ekonomiky.

Talianske investície na Slovensku

Medzi najväčšie talianske investície na Slovensku možno zaradiť nasledujúce projekty: ENEL (vlastník 66 % akcií spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s.), Intesa Sanpaolo (majoritný vlastník VÚB), UniCredit Bank (vznikla spojením v UniBanky a HVB Bank v apríli 2007), WHIRPOOL TATRAMAT a.s. Poprad (biela technika), SLOVECA Sasol Bratislava (chemické a čistiace výrobky), ZVL Auto Prešov (ložiská), KOSIT Košice (služby), Technogym Malý Krtíš (športové náradie), RIALTO Partizánske (obuv), Embraco Slovakia Spišská Nová Ves (kompresory a vývevy), GENERALI Poisťovňa, COOPBOX Eastern a.s. Nové Mesto nad Váhom (fólie, obaly), AGROKOMBINÁT a.s. Sabinov (výrobky z mäsa), CENON Žilina (chemické výrobky), NEW THEMA s.r.o. Bratislava (obchod), RAUL PRODUKTION s.r.o. Košice (textilné a odevné výrobky), priemyselný park konzorcium firiem mesta Vicenzy najmä v sektore Automotive v ŠAMORÍNE.

Ďalšie významné investičné projekty talianskych firiem v SR:

Spoločnosť **Magneti Marelli Electronic Systems**, ktorá patrí do koncernu Fiat, otvorila 6. novembra 2009 nový závod v Priemyselnej zóne v Kechenci pri Košiciach, v ktorom bolo vytvorených 300 pracovných miest. Celková hodnota investície predstavuje 39,8 mil. eur, investor získal daňové úľavy vo výške 13 mil. eur. Spoločnosť Magneti Marelli sa zaoberá výrobou autoelektroniky, kontrolných a pomocných zariadení pre luxusné a športové automobily. Taliansky partner plánuje postaviť tiež výskumné a vývojové centrum. Výrobky z kechneckého závodu budú určené pre automobilky Fiat, Alfa Romeo, Peugeot Citroën, Lancia, Renault a Volkswagen.

V priemyselnom parku Šamorín založeným „Združením podnikov mesta Vicenzy pre rozvoj Slovenskej republiky“ už v roku 2003 pôsobí niekoľko významných lídrov v automobilovom sektore napr. **Calero Slovakia** - výroba antén a telekomunikačného príslušenstva, **Eltra Slovakia** - výroba elektrických a mechanických zariadení, novopostavený výrobný areál spoločnosti **MEVIS SLOVAKIA** - výroba pružín, ochranných prvkov brzdových kotúčov, **EAS** - výroba elektromechanických plošných častí a komponentov, **HAFLIGER** - výroba obalov do potravinárskeho priemyslu, **PMS** - obrábanie sústružných kovových častí, ktorí spolu zamestnávajú t.č. približne do 600 pracovných síl.

Spoločnosť **Industrie Polieco** Italy podniká v priemyselnom parku v Gbeloch v oblasti výroby plastových rúr. Prvá etapa výstavby sa začala na jeseň 2007. Okrem výroby plastových rúr používaných v stavebníctve sa firma na Slovensku zameriava na produkciu káblových chráničiek a špeciálnych tvaroviek. Taliansky výrobca strojov na priečne opracovanie dreva FRIULMAC SpA z mesta Pavia di Udine v marci 2007 otvoril svoju dcérsku firmu **FRIULMAC s.r.o.** v Žiline, ktorá sa zaoberá technickým poradenstvom a predajom strojov v oblasti parketárskeho a nábytkárskeho priemyslu.

V priemyselnom parku Levice-juh úspešne podniká talianska spoločnosť **De Miclén (SaFoSa Group)**, ktorá sa zaoberá výrobou zubných pást (ročná kapacita 140 mil. kusov). Takmer celá produkcia firmy je určená na export. V novembri 2009 začala v tomto parku s výstavbou logistického centra spoločnosť Gena Logistik, s.r.o., a v prvej etape zamestnala 40 ľudí. V rovnakej časti priemyselnej zóny zahájili výstavbu aj spoločnosti **Genobal, s.r.o a Edas, a.s.** Všetky tri spoločnosti ovládajú talianski investori. Edas, a.s. poskytuje odborné poradenstvo talianskym spoločnostiam pôsobiacim na Slovensku. Genobal, s.r.o., je výrobca obalových materiálov pre kozmetický priemysel, v levickom priemyselnom parku by mal spolupracovať s výrobcom kozmetiky de Miclén, a.s.

Talianska spoločnosť Bovinex Europa s.r.o. a BOVINEX.ESPE a.s., plánuje v priemyselnom parku pri Lučenci vybudovať dva závody a zamestnať 300 ľudí. Talianska firma, ktorá je dcérskou spoločnosťou ESPE, s.r.o., má v pláne v katastri mesta Lučenec vybudovať dva závody a fotovoltaické elektrárne. S vedením mesta Lučenec podpísala zmluvu o prenájme troch hektárov pôdy, kde vybuduje závod na výrobu konštrukcií. Druhý závod bude vyrábať fotovoltaické články. V obci Ratka by sa mala vybudovať ďalšia fotovoltaická elektráreň. Taliani majú záujem stavať aj v ďalších lokalitách (Lipovany, Mikušovce, Holiš, Lupoč, Vidiná).

Talianska firma **Codognotto di Codognotto Gianfranco & C. - S.N.C.** (CODOGNOTTO Slovensko s.r.o.) plánuje začať v katastri obce Zeleneč v blízkosti diaľnice D1 v smere Trnava - Bratislava výstavbu logistického centra s rozlohou 226 tis. m². Užívateľom areálu bude spoločnosť Codognotto Slovensko, výstavba má trvať dva roky. Taliansky investor má postaviť pri Zelenči a Hrnčiarovciach nad Parnou 19 hál s plochou 64 tis. m². K dispozícii bude aj 14 tis. m² administratívnych a obchodných priestorov. Investícia v hodnote 38 mil. eur prinesie viac ako 500 nových pracovných príležitostí. Firma Codognotto sa zaoberá skladovaním a distribúciou spotrebného tovaru.

O úspechu talianskych firiem na Slovensku svedčí i úspech spoločnosti **PASELL SLOVAKIA s.r.o.**, ktorá získala národnú cenu produktivity za rok 2012 v kategórii malý a stredný podnik.

Investičná pozícia Talianska:

Taliansko sa dlhé roky snaží riešiť relatívne nízky prílev priamych zahraničných investícií. Záujem o ich umiestnenie v krajine je rôzny, najväčšiemu záujmu zahraničných investorov sa teší sever krajiny, predovšetkým región Lombardia (MI) a Piamonte (TO).

Taliansko prioritne podporuje investície do leteckej dopravy, komponentov pre automobilový priemysel, chemický priemysel, potravinárstvo, výpočtová technika, zdravotníctvo a biotechnológie, logistiku, nové technológie a cestovný ruch.

Odliv čistých PZI z Talianska: Podľa údajov MH IT v roku 2016 dosiahli IT PZI výšku 19.462 mil. eur. Viac ako 61% objemu investícií smerovalo do členských štátov EÚ, 20% do Ázie, 7,3% do Afriky a 5,6% do Ameriky. Z celkového objemu vynaložených prostriedkov investovali 47,5% do služieb, 28,5% do priemyselnej výroby a 12,8% do stavebníctva.

Prílev čistých PZI do Talianska: Podľa údajov MH IT v roku 2016 dosiahol prílev PZI do IT výšku 25.032 mil. eur. Zahraničný kapitál pochádza predovšetkým z krajín EÚ. Zahraniční investori, zahraničné investičné fondy, najmä USA a UK vstúpili v roku 2013 do Talianska prostredníctvom akvizícií podnikov a to najmä v spracovateľskom a nábytkárskom priemysle.

Destinácia Taliansko - IT vláda ešte v roku 2013 rozhodla o spustení nového nástroja na uľahčenie vstupu zahraničných investorov na taliansky trh pod názvom „Destinácia Taliansko“. Nový program definuje súbor opatrení, ktoré je potrebné prijať na zvýšenie prílevu zahraničného kapitálu a konkurencieschopnosti talianskych firiem. Zahŕňa okrem iného opatrenia na odstránenie byrokratických prekážok, zjednodušenie predpisov a povolení, ako i využívanie investičných stimulov a daňových úľav. Vláda tiež zriadila novú spoločnosť pod rovnakým názvom Destinácia Taliansko a.s., ktorej úlohou bude koordinácia aktivít zameraných na zahraničné investície. Prostredníctvom nového programu „Destinácia Taliansko“ chce IT vláda nielen uľahčiť vstup zahraničným investorom, ale pomôcť aj domácim spoločnostiam. Cieľom je podporiť podnikateľskú sféru, výrobu, zavádzanie inovácií a vznik nových pracovných miest. (<http://destinazioneitalia.gov.it/english/>)

b) Energetická politika krajiny

Energetická stratégia Talianska - 4 hlavné strategické ciele:

1. Zníženie cien energií a ich vyrovnanie s cenami v Európe
 2. Dosiahnutie a prekonanie cieľov Energeticko-klimatického balíčka " 20-20-20 "
 3. Zvyšovanie energetickej sebestačnosti a bezpečnosti Talianska
 4. Podpora udržateľného hospodárskeho rastu prostredníctvom rozvoja energetiky
- Národnú energetickú stratégiu Talianska si môžete stiahnuť v angličtine na web stránke:

<http://www.sviluppoeconomico.gov.it/images/stories/documenti/20121115-SEN-EN.pdf>

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Veda a výskum je veľmi dôležitým článkom na prekonanie ekonomickej krízy v Taliansku. Taliansky národný program pre výskum zahŕňa sedem strategických potrieb krajiny: alternatívne zdroje energie, poľnohospodárstvo a životné prostredie, Made in Italy, umelecké a kultúrne dedičstvo, infraštruktúra, vnútorná bezpečnosť, zdravie a prírodné vedy.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovožný a vývozný režim, obchodná prax

Od 1. januára 1993, sa EÚ, vrátane IT, stala slobodným trhom bez obchodných bariér, s garanciami slobodného impotu a expotu tovarov a služieb. Vzájomný obchod v rámci tejto zóny je absolútne oslobodený od colných poplatkov, s preukázaním pôvodu tovaru z jedného z 28 členských štátov EÚ. Takisto pri vstupe na taliansky trh musí exportér vypísať „Intrastat Declaration“.

Napriek liberalizácii trhu stále existujú určité reštrikcie, vzťahujúce sa najmä na poľnohospodárske produkty v nadväznosti na CAP (Common Agricultural Policy). Kvôli zdravotnej bezpečnosti sú špecifikované konkrétne podmienky pri dovoze a vývoze geneticky modifikovaných potravín, zvierat (do IT je na neobchodné účely možné doviesť maximálne 5 domácich zvierat. Dovoz chránených zvierat je upravený vo Washingtonskom dohovore, ktorý zároveň uvádza druhy zvierat, ktorých dovoz je zakázaný); rastlín (niektoré rastliny ako napr. kaktus a orchidea boli uznané za chránený druh a ich dovoz je podmienený povolením vydaným krajinou pôvodu) a kultúrnych pamiatok. Dovoz kultúrnej pamiatky musí byť ohlásený na colnom úrade s predložením dokladu o kúpe tovaru. Následne môže žiadateľ požiadať Ministerstvo pre kultúrne pamiatky a kultúrne aktivity IT o vydanie potvrdenia a uskutočnení dovozu. Pri vývoze kultúrnych pamiatok z územia IT musí cestovateľ predložiť na colnom úrade povolenie na vývoz vydané Odborom pre vývoz Ministerstva pre kultúrne pamiatky a kultúrne aktivity IT.

Je striktno zakázaný dovoz falšovaného tovaru na alebo cez územie IT. Dovoz falšovaných predmetov sa trestá v zmysle ustanovení Trestného zákonníka.

V súvislosti so zdaňovaním, hlavne produktov alkoholických, tabakových a energetických, IT používa harmonizovaný systém popisu a číselné označovanie tovarov krajín EÚ, aplikovaný aj v slovenskom sadzobníku. Zoznam výrobkov so špecifickým prístupom na trh je uvedený v samostatných listinách roztriedených podľa typu tovaru a krajiny. Predmetné colné sadzby sú valorizované. Clo sa nevyberá pri dovoze tovarov z krajín EÚ, ktoré pochádzajú z tretích zemí ak clo už bolo zaplatené v inej členskej krajine EÚ. Spoločný colný sadzobník EU je rozdelený do troch stĺpcov, z ktorých prvý sa vzťahuje na tovar tretích krajín, druhý na tovar z krajín, s ktorými EU uzavrela dohody o voľnom obchode a tretí na kooperácie, alebo preferencie.

Zóny voľného obchodu:

V IT sa nachádzajú dve zóny voľného obchodu (Terst a Benátky). Vo vzťahu k SR platia spoločné podmienky v rámci Schengenu a EÚ.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Taliansky štatistický úrad ISTAT uviedol, že taliansky export má stále narastajúcu tendenciu od roku 2014 (2,2%), 2015 (3,4%), 2016 až (7,2%). Obchodná bilancia IT skončila v r. 2016 s prebytkom vo výške 51,6 mld. eur. Ide o najvyššiu úroveň od deväťdesiatych rokov. Nárast exportu bol zaznamenaný v kľúčových odvetviach „Made in Italy“ stroje a zariadenia (18,2%), automobily, ťahače a návesy (8,2%), chemické výrobky (6,6%), kovové výrobky (6,0%) a potraviny (5,7%).

Informácie o zahraničnom obchode Talianska: www.istat.it; www.coeweb.istat.it
http://www.sviluppoeconomico.gov.it/images/stories/commercio_internazionale/osservatorio_commercio_internazionale/statistiche_import_export/interscambio.pdf

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu

Z hľadiska zahraničného obchodu SR s IT (vývoz/dovoz), SR zaujíma stále silnejšie postavenie, o čom svedčí rastúci podiel dovozu i vývozu. Taliansko zaradujeme k našim najvýznamnejším obchodným partnerom, s ktorými dlhodobo udržujeme aktívne saldo obchodnej bilancie. Z tovarovej štruktúry zahraničného obchodu vyplýva, že v r. 2016 prevažoval import strojov a prepravných zariadení, trhových a priemyselných výrobkov z Talianska. V súvislosti so SR exportom do IT prevažovali stroje a zariadenia, dopravné prostriedky a priemyselné výrobky.

Základné údaje a informácie o dostupnosti údajov zahraničného obchodu – dovoz a vývoz sú k dispozícii na <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/macroeconomic/trade/indicators> v tabuľkách

[Celkový dovoz a celkový vývoz podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín v roku 2016 \[zo0002ms\]](#)
[Celkový dovoz a celkový vývoz podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín \[zo0004rs\]](#)

Prístup je aj cez databázu STATdat. <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/Databases/STATdat> > **Vstup do databázy STATdat.**

<http://statdat.statistics.sk/SK> po rozbalení:

Štatistiky > Makroekonomické štatistiky > Zahranický obchod >

> **Celkový dovoz a celkový vývoz podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín v roku 2016 [zo0002ms]**

> **Celkový dovoz a celkový vývoz podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín [zo0004rs]**

Údaje o priamych zahraničných investíciách sú na stránke NBS <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/statistika-platobnej-bilancie/priame-zahranicne-investicie>

Vývoz: hlavné vývozné komodity si môžete pozrieť na stránke Štatistického úradu SR <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=3794>

Nástroje na podporu exportu v Taliansku boli vymedzené nasledovne:

- 1, Navýšenie finančných prostriedkov pre podporu a uľahčenie prístupu firiem a podnikateľov k tradičným propagačným nástrojom (veľtrhy, obchodné misie, workshopy) a osobitné služby zamerané na potrebu firiem v IT a v zahraničí, s osobitným dôrazom na inovačné odvetvia.
- 2, Financovanie opatrení zameraných na podporu rastu firiem a obchodných sietí (sieťové zmluvy pre internacionalizáciu, konzorciá, „joint ventures“, účasť na medzinárodných tendroch).
- 3, Zintenzívnenie vzdelávacích aktivít pre exportne orientované podniky, podpora prijímania do zamestnania exportných manažérov.
- 4, Posilnenie elektronického obchodovania tzv. „e-commerce“ a podpora rozsiahlej organizovanej distribúcie pre prilákanie priamych zahraničných investícií (PZI).
- 5, Prísnejšie sankcie v prípade falšovania ochranných známk, čo prispeje k jednoduchšej expanzii podnikov na rozdielnych zahraničných trhoch a k preklenutiu netarifných prekážok.
- 6, Koordinácia a nový prístup k propagačným aktivitám zameraný na systematický proces plánovania prostredníctvom spoločnej klasifikácie odvetví a typov aktivít, ktoré by vzájomne zdieľali jednotlivé podnikateľské agentúry, IT agentúra pre zahraničný obchod (ICE), Obchodné komory, Zväz priemyselníkov (Confindustria) a iné podnikové siete.
- 7, Navýšenie finančných zdrojov pre ICE na 60 mil. eur,
- 8, Racionalizácia a reorganizácia zahraničných sietí (Diplomatických sietí, ICE, Obchodných komôr v zahraničí, IT agentúry pre cestovný ruch- Enit, finančno-poistovacej agentúry - SACE a IT spoločnosti pre zahraničné podniky - SIMEST) s prihliadnutím na veľkosť trhov, potenciálny rast HDP, tovarové zloženie IT exportu, historický a politický kontext.
- 9, Preklopenie niektorých netarifných prekážok v sektore „food“.
- 10, Zapojenie všetkých verejných i súkromných subjektov do procesu rozvoja a internacionalizácie.
- 11, Daňové úľavy pre podniky – zvýšenie prahu daňových úľav pre IT podniky v zahraničí a urýchlenie procesu odpisovania nákladov pre podniky so stálou prevádzkarňou v zahraničí.

Dopyt, ponuky a návrhy na spoluprácu môžu slovenské firmy inzerovať prostredníctvom stránok <http://www.italtrade.com/countries/sendus.htm> v sekcii „**Your Business Proposals**“. Na tejto internetovej adrese sú v databáze zhromaždené obchodné profily viac ako 40 000 talianskych firiem.

v. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

V súvislosti s členstvom v EÚ, IT je zaviazaná dodržiavať všetky pravidlá spoločnej obchodnej politiky vo vzťahu k ostatným členom EÚ a teda aj voči SROKU V obchodnom styku je výrazne uprednostňovaná taliančina ako oficiálny jazyk v osobnom aj písomnom kontakte. Úvodné oslovenie možno nadviazať aj v inom svetom jazyku (angličtine). V prípade dlhodobejšej spolupráce sa však odporúča viesť rokovania v taliančine. Znalosť anglického jazyka rapídne klesá, smerom na juh krajiny, preto firemné prezentácie a podobné aktivity tu

možno realizovať výlučne v taliančine. Je v záujme podnikateľa, aby na obchodné stretnutie prišiel pripravený a pokúsil sa získať všetky dostupné informácie o danej firme a jej činnosti. Overenie firiem v IT nie je jednoduchou záležitosťou, minimálne sa však treba presvedčiť, či sa s danou firmou nespájajú súdne procesy vedené v minulosti. Členstvo v regionálnych podnikateľských združeniach (obchodná komora, priemyselné alebo záujmové zväzy) nemusí zakaždým predstavovať záruku dôvery v IT partnera. Taliani sú na zodpovedajúcu úroveň partnerov na rokovaní citliví. Z toho dôvodu sa nenavrhuje účasť nižšieho alebo stredného manažmentu počas stretnutí, na ktorých sa na IT strane zúčastňuje vedenie spoločnosti.

Pri osobnom rokovaní je okrem profesionality dôležitá aj emocionálna rovina. Pokiaľ sa partneri poznajú už nejakú dobu, priateľské objatia a hlučný smiech sú v Taliansku samozrejmosťou. V prípade neznalosti taliančiny je slušnosť pozdraviť v miestnom jazyku – buongiorno (dobrý deň), buonasera (dobrý večer), odporúča sa však naštudovať si pred cestou aspoň základné frázy spoločenskej komunikácie. Taliani to vysoko oceňujú. Pohostinnosť je dôležitou súčasťou podnikateľskej kultúry v Taliansku, preto prípadné váhanie prijať pozvanie na pracovný obed alebo večeru (ktoré môžu trvať aj 3 hodiny a spravidla začínajú po 9. hodine večer) by mohlo byť prijaté viac ako s rozpakmi.

Presnosť a dochvilnosť nepatria medzi výsady Talianov, väčšinou sa treba pripraviť na čkanie, ktoré môže trvať 15 až 30 minút. Protokol sa dodržiava iba na najvyššej štátnej úrovni, firemné prezentácie môžu začínať aj s takmer hodinovým oneskorením. Netreba podceňovať vhodné oslovenie potenciálnych partnerov. Požívanie titulov v Taliansku je časté, bežným oslovením vysokoškolsky vzdelaných ľudí je „dottore“ aj v prípade, že oslovená osoba doktorom v našom ponímaní nie je. Partneri sa oslovujú „Signore“ (pán) alebo „Signora“ (pani) s uvedením priezviska. Vo väčšine prípadov sa relatívne rýchlo prechádza z vykania do tykania a oslovovania menom.

Typickým prvkom talianskej ekonomiky je existencia veľkého počtu malých a stredných výrobných podnikov, ktoré sú považované za hybnú silu hospodárstva. Zároveň treba mať na pamäti, že medzi severom a juhom krajiny stále existujú značné ekonomické rozdiely. Do určitej miery možno konštatovať, že nadviazanie obchodných kontaktov je jednoduchšie na severe Talianska. Jedným z dôvodov je lepšia znalosť svetových jazykov, ľahšia dostupnosť autom a väčšina významných priemyselných podnikov má na danom území sídlo.

Najdôležitejšie každoročné výstavy, ktoré by mohli byť vhodnou príležitosťou pre rozvíjanie obchodných príležitostí a expandovanie slovenských spoločností na talianskom trhu, je k dispozícii na nasledujúcich webových stránkach:

<http://www.aefi.it/Aefi/site/it/calendario/calendario>; <http://www.cfionline.net/it/calendario.php>.

Kontaktnou stránkou výstav a veľtrhov nájdete na www.calendariofiere2017.it;
Pre informáciu najdôležitejšie výstavy a veľtrhy sú nasledovné:

WWW.VICENZAIFIERA.IT - zlatnícky, poľovníctvo a rybárstvo, odevný priemysel,

WWW.VERONAFIERA.IT - kone, vína, osobná ochrana a bezpečnosť, poľnohospodársko.-potravinová, cosmobike,

WWW.MILANOFIERA.IT - nábytok a desing, kupelne, obchodný sprostredkovatelia, energetika,

WWW.RIMINIFIERA.IT - záhradníctva a kvetinárstva, fitness, turizmus,

WWW.BOLOGNAIFIERA.IT - stavebný, interiér, obklady a kúpeľne, automobilov a motocyklov,

WWW.BRESCIAIFIERA.IT - automotive, priemyselná výroba a strojárstvo,

WWW.PARMAIFIERA.IT - potravinový a gastronómia,

WWW.GENOVAIFIERA.IT – lodí a námorníctva,

c) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Nižšie uvádzame tri najhlavnejšie komodity zahraničného obchodu SR s IT, rovnako dôležité pre dovoz ako aj vývoz. Súčasne pripájame možnosti exportu SR v nasledujúcich rokoch.

Kap. 87 – Dopravné prostriedky, ich časti súčasti a príslušenstvo, automobily

Možnosti exportu slovenskej produkcie: Osobné automobily (pol. 8703 HS4), ktoré boli niekoľko rokov po sebe najvýznamnejšou položkou nášho exportu, stratili v roku 2010 svoju vedúcu pozíciu na úkor elektrických prístrojov (hlavne TV prijímačov). Od roku 2011 opäť získali vedúcu pozíciu, ktorú si ponechali doteraz. S

dovozom motorových vozidiel však priamo súvisí zabezpečovanie servisných činností a dovoz náhradných dielov, častí motorových vozidiel, preto takisto v prípade položky 8708 možno očakávať udržanie pôvodných objemov a postupný mierny rast vývozu.

Kap. 85 - Elektrické stroje a zariadenia

Možnosti exportu slovenskej produkcie: Postupným naštartovaním talianskej ekonomiky, ktoré so sebou prináša aj dynamiku rastu exportu a importu do teritória. V nasledujúcom období možno očakávať, že vývoz televíznych prijímačov (pol. 8528 HS4) sa zrýchli oproti minuloročným objemom. Otvorené možnosti existujú v prípade vývozu elektrických motorov a generátorov všetkých typov a výkonových parametrov (pol. 8501), elektrických transformátorov, statických meničov a induktorov (8504), súčastí elektrických strojov (8529), častí elektrických strojov (8503), špeciálnych elektrických strojov a prístrojov (8515), elektrických prístrojov na drôtovú telefóniu (pol. 8517), rozvádzačov a rozvodných panelov (8537), drôtov a káblov (8544), izolačných častí a súčastí elektrických strojov (pol. 8547), elektrických zariadení na vypínanie alebo ochranu elektrických obvodov (8536), hotových nenahratých médií (8523), elektrických žiaroviek alebo výbojok (8539), elektrických prietokových a zásobníkových ohrievačov vody (8516).

Kap. 84 - Stroje, prístroje, mechanické a optické zariadenia

Možnosti exportu slovenskej produkcie: V rámci kapitoly 84 bude nevyhnutné udržať objemovo dôležitý export hlavných tovarových skupín, medzi ktoré možno zaradiť vzduchové čerpadlá a kompresory (pol. 8414), práčky (8450), prevodové hriadele (8483). Medzi komodity s perspektívou ďalšieho rastu možno zaradiť vývoz klimatizačných strojov a prístrojov (8415), častí strojov (8431), žacích a mlátiacich strojov a zariadení (8433), guľkových alebo valčekových ložísk (8482), častí a súčastí mechanických strojov (8409), chladničiek a mrazničiek (8418), kotlov na ústredné kúrenie (8403), prístrojov a laboratórnych zariadení (8419), čerpadiel na kvapaliny (8413), zdvíhacích a nakladacích zariadení (8428), častí a príslušenstva mechanických strojov (8466), ručného pneumatického náradia (8467), lodných žeriavov (8426), strojov a prístrojov na spracovanie kaučuku (8477), odstrediviek (8421), tlačiarenských strojov (8443), obrábacích strojov na hoblňovanie (8461), strojov a prístrojov na triedenie (8474), tvárniacich strojov (8462), ostatných motorov a pohonov (8412).

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

IT je nositeľom štandardných charakteristických vlastností trhu členskej krajiny EÚ. Napriek tomu má trh IT niekoľko vnútorných špecifik (napr. určité, historicky podmienené rozdiely medzi severom a juhom krajiny, nevyhnutná znalosť taliančiny v komerčnej praxi), ktoré treba mať na zreteli pri koncipovaní akejkoľvek marketingovej stratégie zameranej na vyhodnotenie možností vývozu jednotlivých komodít.

Podmienky založenia spoločnosti a likvidácia firiem v IT, majú niekoľko odlišností a sú predmetom úpravy Občianskeho zákonníka IT (Codice Civile vo svojej V Hlave o práci). Zahraničný podnikateľsky subjekt môže v IT otvoriť svoju pobočku, reprezentačnú kanceláriu alebo môže vytvoriť vlastnú personálnu či kapitálovú spoločnosť. Voľný výkon podnikateľskej činnosti na území IT, majú občania SR a slovenské spoločnosti zaručený na základe štyroch slobôd vnútorného trhu EÚ. V zmysle toho si spoločnosti so sídlom na území SR môžu v IT založiť pobočky alebo dcérske spoločnosti, dodávať i odoberať výrobky a technológie, vyslať seba alebo svojich zamestnancov na cezhraničné poskytovanie služieb v IT.

Najviac rozšíreným typom kapitálových spoločností v IT, sú akciové spoločnosti (S.p.A. – Societa per Azioni) a spoločnosti s ručením obmedzeným (SRL – Societa a Responsabilita Limitata). Otvorenie pobočky zahraničnej firmy v IT je predmetom odvodu dane z príjmov právnickej osoby a musí dodržiavať príslušné pravidlá odvodu DPH. Akciová spoločnosť musí zložiť, v zmysle príslušných ustanovení minimálny, základný kapitál vo výške 120.000,00 eur, pričom doba existencie spoločnosti nie je časovo ohraničená. Spoločnosť môže byť vytvorená na základe zakladateľskej zmluvy alebo jednostranným aktom jediného akcionára. Minimálny základný kapitál spoločnosť s ručením obmedzeným predstavuje 10.000,0 eur bez obmedzenia doby existencie spoločnosti.

Všetky typy spoločností (či už podľa talianskeho alebo podľa európskeho práva), ktoré chcú prevádzkovať činnosť v IT, sa musia zapísať do Registra spoločností (Registro delle Imprese) na miestnej obchodnej komore. Register spoločností je založený v každej provincii a poskytuje právne informácie o podnikoch a všetky aktivity s tým súvisiace. Podnik jednotlivca je povinný zaregistrovať sa do 30 dní od založenia, pričom žiadosť môže predložiť aj na tlačenom formulári. Registráciu obchodných spoločností je upravená v občianskom zákonníku IT (spravidla sú stanovené lehoty 20 a 30 dní od podpisania stanov spoločnosti), žiadosť je potrebné podať v elektronickej podobe. Rovnako je potrebné zapísať do registra všetky zmeny vykonané v súvislosti s činnosťou spoločnosti.

Nové spoločnosti sú povinné zaregistrovať sa do 30 dní do Národného inštitútu sociálneho zabezpečenia INPS (Istituto Nazionale Previdenza Sociale), prihlásiť sa na účely DPH (Agenzia delle Entrate) pričom tieto kroky je tiež povinné absolvovať prostredníctvom elektronického softvéru ComUnica. Podnik je ďalej povinný zaregistrovať sa pre potreby úrazového poistenia na úrade úrazového poistenia INAIL (Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro) a zaregistrovať zamestnancov na úrade práce DPLMO (Direzione provinciale del lavoro e della massima occupazione).

V prípade niektorých sektorov, musí mať podnik povolenie na uskutočňovanie činnosti. Napríklad farmaceuti, vodiči a trafikanti musia získať mestskú licenciu, u kaderníctiev a salónov krásy sa vyžaduje špecifická kvalifikácia alebo obdobné odborné skúsenosti. Informácie o takýchto požiadavkách je možné získať od miestnej obchodnej komory.

Zvláštne povolenie nepotrebujú remeselníci z krajín EÚ, ktorí chcú predávať výrobky vo veľkoobchode a dochádzajú pri tom do Talianska cez hranice. Pokiaľ predávajú v maloobchode, musia si otvoriť na území Talianska predajňu a dodržať opatrenia, ktoré vychádzajú z práva IT.

V závislosti od druhu exportovaného výrobku a cieľovej skupiny odberateľov, ktorých má slovenský exportér záujem osloviť, možno okrem veľkoobchodnej a maloobchodnej siete individuálnych predajcov zamerať pozornosť na veľké distribučné a predajné spoločnosti. Najväčším distribučným reťazcom je spoločnosť Coop, ktorý kontroluje takmer jednu pätinu celého talianskeho trhu. Medzi ďalších významných hráčov, kde majú významné postavenie nadnárodné spoločnosti, možno zaradiť spoločnosti Carrefour, Auchan, Conad a Esselunga. Taliansky trh je v prípade niektorých tovarových skupín (hlavne spotrebné tovary) už dosť nasýtený, preto šancu presadiť sa má iba kvalitnejšia a lacnejšia produkcia. Taliani okrem toho veľmi radi uprednostňujú domáce výrobky pred dovozmi zo zahraničia a nie je vôbec jednoduché presvedčiť ich, že si majú kúpiť slovenský výrobok iba preto, lebo je rovnako kvalitný, ale lacnejší, ako jeho talianska konkurencia.

Základné informácie o talianskych firmách možno nájsť na adresách:

www.registroimpresa.it

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Podmienky vstupu a pobytu

Občania SR môžu na územie Talianskej republiky vstupovať bez víz, s platným cestovným pasom alebo občianskym preukazom.

Občania členských krajín EÚ, ktorí sa na území IT plánujú zdržať kratšie ako 3 mesiace, podávajú na príslušnej kvestúre v provincii, v ktorej sa nachádzajú, tzv. „dichiarazione di presenza“, ktoré musí byť kedykoľvek predložené na požiadanie úradníkom alebo príslušníkom polície spoločne s pasom alebo iným cestovným dokladom.

Pri pobyte prevyšujúcom 3 mesiace je potrebné zapísať sa na prihlasovacom úrade “Ufficio Anagrafe” v mieste pobytu. Na zápise je potrebné predložiť dokumentáciu preukazujúcu účel pobytu. V opačnom prípade sa vyžaduje preukázanie zdravotného poistenia a dostatočných finančných zdrojov na pobyt. Za krytie životných nákladov slovenského občana sa môže čestným vyhlásením zaručiť aj taliansky štátny občan.

Zdravotná starostlivosť

V zmysle zák. č. 30/2007, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) 38/2004, majú komunitárni občania, ktorí sa nachádzajú na území Talianskej republiky, právo na rovnakú úroveň zdravotnej starostlivosti, akú využívajú talianski občania zaevidovaní v Národnom zdravotníckom stredisku (SSN - Servizio Sanitario Nazionale), avšak s určitými obmedzeniami. Držitelia európskych preukazov zdravotného poistenia majú nárok len na urgentné zdravotné ošetrovanie, držiteľom formulárov E106 (pracovníci a študenti) a E121 (dôchodcovia) je poskytnuté kompletne zdravotné ošetrovanie. Rovnaké podmienky platia pre zamestnancov, ktorí v Taliansku pracujú na základe pracovnej zmluvy uzatvorenej v zmysle talianskej legislatívy a pre určité skupiny osôb akými sú napr. obchodované osoby. Tehotné ženy, komunitárne občianky, majú na základe európskeho preukazu nárok na výkony vyplývajúce z národného protokolu o tehotenstve. Ak občan EÚ nedisponuje európskym preukazom, je povinný hradiť v plnej výške všetky poplatky za poskytnuté zdravotné výkony.

Komunitárni občania s trvalým pobytom v IT a ich rodiny, ktorí sú držitelia komunitárnych formulárov stanovených v Nariadení Rady (EHS) č. 1408/71 (napr. formuláre E106, E121, E128) majú povinnosť zaregistrovať sa v Národnom zdravotníckom stredisku. Občania, ktorí nemajú túto povinnosť, sa môžu zaregistrovať dobrovoľne na príslušnom miestnom zdravotníckom stredisku (ASL – Azienda Sanitaria Locale)

Dopravné informácie

Držitelia národných vodičských preukazov sú po roku pobytu v Talianskej republike povinní nechať si vodičský preukaz uznať resp. konvertovať na príslušnom dopravnom inšpektoráte. Európske vodičské preukazy môžu byť používané na talianskom území bez obmedzenia.

Je zakázané používať počas jazdy mobilné telefóny s výnimkou telefonovania s použitím hands-free zariadenia. Povolená hranica alkoholu v krvi počas riadenia motorového vozidla je 0,5 promile.

Diaľničné poplatky sú hradené formou mýtného na jednotlivých diaľničných úsekoch. Ak sa z cestujúcemu nepodarí mýto zaplatiť priamo na diaľničnom platidle, môže ho zaplatiť dodatočne na diaľnici v asistenčnom centre PUNTO BLU alebo na internetovej stránke diaľničnej spoločnosti www.autostrade.it.

Sviatky a obdobia nevhodné na pracovné cesty do Talianska

Obdobie Vianočných sviatkov je od 23. decembra do 6. januára zimným dovolenkovým obdobím. Veľkonočné sviatky, resp. celý týždeň pred nimi (settimana santa) i keď oficiálne voľné dni sú len veľkonočný piatok a pondelok. Obdobie od 15. (sviatok Panny Márie) do 31. augusta je hlavným obdobím letných dovolení.

Ostatné sviatky sú: 25. apríla (Deň oslobodenia); 1. mája (Sviatok práce); 02. júna je štátny sviatok vzniku Talianskej republiky; 1. novembra (Všetkých svätých); 8. decembra (Nepoškvrnené počatie) okrem toho sú dňami voľna aj sviatky patrónov miest a obcí. Sobota je zo zákona dňom pracovného voľna, ale dodržiavajú ho hlavne banky a štátne inštitúcie. Časový rozdiel medzi SR a Talianskom nie je a obidve krajiny prechádzajú súčasne na letný a zimný čas.

Núdzové volania

Odporúčame ihneď kontaktovať ZÚ Rím. Pri telefonovaní je nutné najskôr vytočiť 0039, ak voláte zo slovenského tel. čísla alebo 0 pokiaľ používate taliansky telefón, potom číslo mesta a následne konkrétne telefónne číslo (napr. Rím Carabinieri –112). Urgentné udalosti je možné hlásiť na tel. číslach: prvá pomoc – 118, auto klub (prvá pomoc motoristom) – 116, Carabinieri – 112, polícia – 113, požiarna služba – 115. V Taliansku je poskytovaná bezplatne len prvá zdravotná pomoc.

Ďalšie dôležité informácie:

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Taliansku / Ambasciata della Repubblica Slovacca in Italia

Via dei Colli della Farnesina 144/VI, 00135 Roma, Italia;

Tel.: 0039/06 36715200, diplomatická služba: 0039 338/543 2071,

e-mail: emb.roma@mzv.sk; www.mzv.sk/rim;

Ufficio Economico e Commerciale

Tel.: 0039/06 3671 5210

e-mail: rudolf.durdik@mzv.sk

Dôležité inštitúcie:

Štatistický úrad	www.istat.it
I.C.E. (Národný inštitút pre zahraničný obchod)	www.ice.gov.it
Confindustria (Zväz priemyslu)	www.confindustria.it
Únia talianskych obchodných komôr	www.unioncamere.it
Taliansko-slovenská obchodná komora	www.camitslovakia.sk
Confartigianato (združenie živnostníkov)	www.confartigianato.it
Združenie malého a stredného priemyslu	www.confapi.it

Vláda a ekonomické ministerstvá:

Oficiálna webová stránka talianskej vlády:	www.governo.it
Ministerstvo zahraničných vecí	www.esteri.it
Ministerstvo hospodárskeho rozvoja:	www.sviluppoeconomico.gov.it
Ministerstvo hospodárstva a financií http:	www.mef.gov.it/welcome.asp
Oficiálny vládny žurnál: http:	www.gazzettaufficiale.ipzs.it

Honorárne konzuláty SR v Taliansku:

MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Región: Piemonte, Ligúria, Valle d'Aosta

Sig. Avv. Giuseppe PELLEGRINO
Corso Vinzaglio n. 29, 10121 Torino, Italia
Tel.: 0039-011-540703, Fax: 0039-011-5180104
E-mail: studiolegale@avvocato-pellegrino.it

Región: Lombardia

Sig. Dott. Luigi CUZZOLIN
P.le Lugano 9, 20458 Milano, Italia
Tel.: 0039-02-39325866, fax: 0039-02-39325867
E-mail: consolatororario.slovacco@pipex.it
web: www.consolatislovacchi.it

Región: Emilia - Romagna

Sig. Alvaro Ravaglioli,
Corso Armando Diaz 49, 47100 Forlì Italia
Tel.: +39/054335982, Fax.: +39/054335982
E-mail.: console@consolatoslovacco.it

Región: Toskánsko

Sig. Avv. Massimo SANI
501 32 Firenze, Italia
Tel.: 0039-055-579531, 574756, fax: 0039-055-575944
E-mail: consolatoslovacchia@katamail.com

Región: Friuli Venezia Giulia

Sig. Miljan TODORVIČ
Via Torrebianca, 43, 34122 Trieste, Italia
tel.: 0039-040-631920, fax: 0039-040 / 631 413
E-mail: info@gruppcerere.com